

CSODAFÁ NÉMET NEMZETISÉGI

ÓVODA ÚRKÚT

PEDAGÓGIAI PROGRAM

**Csodafa Német Nemzetiségi
Óvoda Úrkút**

**8409 Úrkút, Mester út 3.
Telefon, fax: 88/230-030
e-mail: ovodaurkut@invitel.hu
OM azonosító: 036839**

**Nemesné Estók Szilvia
óvodavezető**

TARTALOMJEGYZÉK

PROGRAMUNK TÖVÉNYI HÁTTERE.....	4
INTÉZMÉNYÜNK ADATAI.....	5
1. BEVEZETŐ.....	6
1.1. ÓVODAKÉP.....	8
1.1.1. Óvodai nevelésünk sajátossága	9
1.2. GYERMEKKÉP	10
1.3. PEDAGÓGUSKÉP	12
2. AZ ÓVODAI NEVELÉS FELADATAI.....	13
2.1. EGÉSZSÉGES ÉLETMÓDRA NEVELÉS.....	14
2.2. ÉRZELMI, ERKÖLCSI, KÖZÖSSÉGI NEVELÉS	16
ÉS SZOCIALIZÁCIÓ BIZTOSÍTÁSA	16
2.3. AZ ANYANYELVI, ÉRTELMI FEJLESZTÉS – ÉS NEVELÉS	18
MEGVALÓSÍTÁSA	18
3. AZ ÓVODAI ÉLET MEGSZERVEZÉSÉNEK ELVEI.....	20
3.1. SZEMÉLYI FELTÉTELEK	20
3.1.1. Munkaközösségek	21
3.2. TÁRGYI FELTÉTELEK.....	24
3.3. AZ ÓVODAI ÉLET MEGSZERVEZÉSE	27
3.4. AZ ÓVODA KAPCSOLATAI.....	32
3.4.1. Az óvoda kapcsolata a szülőkkel és a családdal.....	32
3.4.2. Az óvoda kapcsolata a Hauser Lajos Német Nemzetiségi Nyelvoktató iskolával	33
3.4.3. Az óvoda kapcsolata Úrkút Község Önkormányzatával.....	34
3.4.4. Az óvoda kapcsolata a Német Nemzetiségi Önkormányzattal.....	34
3.4.5. Az óvoda kapcsolata a régió német nemzetiségi óvodáival	35
3.4.6. Az óvoda kapcsolata a katolikus egyházzal	35
3.4.7. Az óvoda kapcsolata a Tiszta Forrás alapítvánnyal	35
3.4.8. Az óvoda kapcsolata a Pedagógiai Szakszolgálattal.....	35
3.4.9. Az óvoda kapcsolata a Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálattal.....	36
3.4.10. Az óvoda kapcsolata a Védőnői Szolgálattal.....	37
3.4.11. Az óvoda kapcsolata a közművelődési intézményekkel	37
4. AZ ÓVODAI ÉLET TEVÉKENYSÉGI FORMÁI.....	39
4.1. JÁTÉK.....	39
4.2. VERS, MESE.....	42
4.3. ÉNEK, ZENE, ÉNEKES JÁTÉK, TÁNC	45
4.4. RAJZOLÁS, FESTÉS, MINTÁZÁS, KÉZI MUNKA	47

4.5. MOZGÁS.....	50
4.6. A KÜLSŐ VILÁG TEVÉKENY MEGISMERÉSE.....	53
4.7. Német nemzetiségi nevelés.....	57
4.8. Ünnepek, hagyományok, rendezvények.....	59
4.9. MUNKA JELLEGŰ TEVÉKENYSÉGEK	64
4.10. A TEVÉKENYSÉGEKBEN MEGVALÓSULÓ TANULÁS	68
5. DIFFERENCIÁLÁS	70
6. FEJLŐDÉS JELLEMZŐI AZ ÓVODÁSKOR VÉGÉRE.....	75
7. GYERMEKVÉDELEMMEL ÖSSZEFÜGGŐ	77
PEDAGÓGIAI TEVÉKENYSÉG	77
8. AZ INTÉZMÉNY INTEGRÁCIÓS PROGRAMJA.....	80
9. Ungarndeutscher Nationalitätenunterricht.....	83

PROGRAMUNK TÖVÉNYI HÁTTERE

- A nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény
- A kormány 363/2012. (XII. 17.) kormányrendelete Az Óvodai nevelés országos alapprogramjáról
- 20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet a nevelési oktatási intézmények működéséről és a köznevelési intézmények névhasználatáról
- 32/2012. (X. 8.) EMMI rendelet a sajátos nevelési igényű gyermekek óvodai nevelésének irányelve és a sajátos nevelési igényű tanulók iskolai oktatásának irányelve kiadásáról
- 2003. évi CXXV. Törvény az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról
- 2011. évi CLXXIX. Törvény a nemzetiségek jogairól
- 1997. évi XXXI. tv. a Gyermek védelemről és gyámügyi igazgatásról
- Az 1998. évi XXVI. Törvény a fogyatékos személyek jogairól és esélyegyenlőségének biztosításáról
- Az óvoda hatályos Alapító Okirata
- 1991. évi LXIV. Törvény a Gyermek jogairól
- 137/1996. (VIII. 28.) Kormányrendelet az „Óvodai Nevelés országos alapprogramja” kiadásáról és annak módosításai 255/2009. (XI.20.) Kr., illetve a 221/2010.(VII. 30.) Kr.
- 2003. évi CXXV. Törvény az „Egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról”
- 149/1997 (IX.10.) Kormányrendelet a „gyámhatóságok valamint a gyermekvédelmi és gyámügyi eljárásról”
- 11/1994. (VI.8.) MKM rendelet a „Nevelési - oktatási intézmények működéséről” és módosításai
- 2/2005. (III.01.) OM rendelet a „Sajátos nevelési igényű gyerekek óvodai nevelésének irányelve” kiadásáról
- 1992. évi LXIII. Törvény a személyes adatok védelméről és a közérdekű adatok nyilvánosságáról.
- 32/1997. (XI. 5.) MKM rendelet a Nemzeti, etnikai kisebbség óvodai nevelésének irányelve kiadásáról
- 48/2012. (XII. 12.) EMMI rendelet a pedagógiai - szakmai szolgáltatásokról, a pedagógiai-szakmai szolgáltatásokat ellátó intézményekről és a pedagógiai-szakmai szolgáltatásokban való közreműködés feltételeiről

INTÉZMÉNYÜNK ADATAI

Intézményünk neve: Csodafa Német Nemzetiségi

Óvoda Úrkút,

Intézményünk címe: 8409 Úrkút, Mester utca 3.

8409 Úrkút, Május 1 tér 9.

Telefonszáma: 88/230-030

Fax száma: 88/230-030

E-mail címe: ovodaurkut@invitel.hu

Fenntartónk:

Úrkút Német Nemzetiségi Önkormányzat

8409 Úrkút, Rákóczi út 45.

A pedagógiai program alkotója az intézmény nevelőtestülete:

- Lipp Józsefné
- Nemesné Estók Szilvia
- Szélpál Gizella
- Vér Zsoltné
- Kutasiné Márka Anett

Benyújtója: Nemesné Estók Szilvia óvodavezető

Az óvodai pedagógiai programunk elkészítésekor az Alapprogram mellett figyelembe vettük:

- Nemzetiség óvodai nevelésének irányelvét is mivel óvodánk nemzetiségi nevelést is végez
- Sajátos nevelési igényű gyermekek óvodai nevelésének irányelvét is, mivel óvodánk sajátos nevelési igényű gyermekeket integráltan nevel.

1. BEVEZETŐ

Az Alapprogram – a hazai óvodai neveléstörténet értékeire, nemzeti sajátosságaira a pedagógiai és pszichológiai kutatások eredményeire, a nevelésügy nemzetközileg elismert gyakorlatára építve, az emberi jogok és alapvető szabadságjogok, valamint a gyermeket megillető jogok biztosítása érdekében a Magyar Köztársaság által aláírt nemzetközi szerződésekben vállalt kötelezettségeket figyelembe véve – meghatározza a magyarországi óvodákban folyó pedagógiai munka alapelveit.

Az óvodai nevelés pedagógiai alapelveinek meghatározásánál abból kell kiindulni, hogy:

- az óvodai nevelésnek a gyermeki személyiség teljes kibontakoztatására, a gyermeki jogok és alapvető szabadságok tiszteletben tartásának megerősítésére kell irányulnia, az egyenlő hozzáférés biztosításával
- a gyermeket – mint fejlődő személyiséget – gondoskodás és különleges védelem illeti meg
- a gyermek nevelése elsősorban a család joga és kötelessége, s ebben az óvodák kiegészítő szerepet játszanak.
- A gyermekek neveléséhez érzelmi biztonságot nyújtó, szeretetteljes, derűs légkört teremtünk, mert nagyon fontos, hogy a gyermekek jól érezzék magukat az óvodában.
- A gyermek személyiségét, egyéni különbségét tiszteletben tartjuk, elfogadjuk, biztosítjuk készségeinek, képességeinek sokoldalú kibontakoztatását
- Hangsúlyozzuk a gyermeki játék elsődlegességét, hiszen a 3 - 7 éves korú gyermek alapvető tevékenysége, mely fejlődésének alapja.
- Fontos számunkra a sajátos nevelési igényű gyermekek fejlesztése. Külön gondot fordítunk arra, hogy a gyermekek minden segítséget megkapjanak hátrányaik leküzdéséhez.

Az Alapprogram szerint az óvodai nevelésben érvényesülhetnek a különböző – köztük az innovatív – pedagógiai törekvések, mivel az alapprogram biztosítja az óvodapedagógusok pedagógiai nézeteinek és széles körű módszertani szabadságának érvényesülését, megkötéseket csak a gyermek érdekében tartalmaz.

Óvodánk nevelőtestülete elkészítette saját nevelési programját, amely megfelel az Alapprogramban foglaltaknak.

Az Alapprogram és az azzal összhangban lévő Pedagógiai programunk egymásra épülő, szakmailag összehangolt rendszere a biztosíték arra, hogy intézményünk szakmai önállósága az óvodai nevelés sokszínűsége mellett érvényesülnek azok az általános igények, amelyeket az óvodai neveléssel szemben a társadalom a gyermek érdekeinek figyelembevételével megfogalmaz.

A Pedagógiai programunk elkészítésekor az Alapprogram mellett figyelembe vettük:

- a) a nemzeti, etnikai kisebbség óvodai nevelésének irányelvét
- b) a sajátos nevelési igényű gyermekek óvodai nevelésének irányelvét is.

*„Ne higgyük, hogy egy hároméves gyermek szíve szerint rossz lehet. Mi sokkal hamarabb lehetünk rosszak, mint ő. Még ha netán makacs is, még ha felesel is, még ha csúnya szavakat kiabál is. Ne rójuk fel neki, ami a mi hibánk. Okos, ügyes, szertő szülő (pedagógus) keze alatt minden gyermekből kibukik a jó természet.
Ez az első és legfontosabb tudnivaló.”
(Varga Domokos: Kölyökkóstolgtató)*

1.1. ÓVODAKÉP

Községünk a Bakonyban, a Kab-hegy lábánál fekszik. Erdők, rétek öveznek bennünket. Ezt a környezeti adottságot igyekszünk sokoldalúan kihasználni.

Községünkben bölcsőde nincs, ezért valamennyi gyermek a családból kerül be az óvodai közösségbe.

A község önkormányzatához tartozik, a tőlünk 3 km-re fekvő Zsófiapuszta is, ahonnan több gyermek jár be óvodába.

Óvodánk szakmailag önálló, gazdaságilag részben önálló nevelési intézmény.

Óvodánk két épületben üzemel, a Május 1. téri 1954 óta, a Mester úti 1981-ben épült. Mindkét épületnek külön udvara van. Óvodánk saját főzőkonyhával rendelkezik. Innen szállítjuk az ételt a „rég” óvodába. A 3 konyhai dolgozó munkáját a gazdasági ügyintéző irányítja.

Két épületben összesen 3 csoport működik. A férőhelyek száma 75 fő. A „rég” óvodában tornaszobát alakítottunk ki.

Óvodánk a szülők igénye alapján 10,5 órát tart nyitva. Nyitástól zárásig (5³⁰-16-ig) óvodapedagógus foglalkozik a gyermekekkel. A 3 csoportban 6 főiskolát végzett óvónő dolgozik, munkájukat 1 pedagógiai asszisztens és 3 szakképzett dajka segíti. A munkakezdés és befejezés lépcsőzetesen történik. A kora reggeli órákban 5³⁰-7⁰⁰-ig összevont csoportokban foglalkozunk a gyerekekkel.

A csoportszobák esztétikusak, egyediek, tükrözik az ott dolgozók egyéniségét. A gyermekek számára nyugalmat, otthonosságot sugároznak. Természetes anyagokat felhasználva rendeztük be csoportszobáinkat, ahol a gyermekek számára minden játéktevékenységnek külön kialakított helye van. Minden csoportszobához külön öltöző és mosdó tartozik.

Tágas és sokféle eszközzel felszerelt tornatermünk hozzájárul a gyermekek mozgásfejlődéséhez, valamint alkalmas szakmai konferenciák lebonyolítására, és egyéb kulturális rendezvények szervezésére.

Az óvodapedagógusi öltöző logopédiai foglalkoztatóként is funkcionál, ahol szakképzett logopédus segíti a gyermekek beszédfejlesztését.

Környezeti adottságaink elősegítik, hogy óvodánkban a gyerekek, a szülők és a munkatársak egyaránt otthonosan érezzék magukat.

Érzelmi biztonságot nyújtó, derűs, szeretetteljes óvodai légkört teremtünk a gyermekek mindenk felett álló érdekének figyelembe vételével.

A gyermeknek adott szeretetünktől megnyílik a fejlődés lehetősége, - a megszerzett biztonságérzettől – egészséges személyiségű gyermek fejlődik. Óvodánk minden dolgozója tisztában van a fenntarthatóság tartalmi jellemzőivel, és ez minden tevékenységben megnyilvánul. Ezáltal közösségünk munkahelyi életmódjával és munkájával pozitív mintát nyújt a környezettudatos magatartásra, az ökológiai szemléletformálásra, az egészséges életmód szokásainak megalapozására.

A gyermek személyiségének teljes kibontakoztatására törekszünk.

Alapul vesszük a gyerekcsoport sokszínűségét, érdeklődését, életkori sajátosságait, az éres sajátos törvényszerűségeit. Figyelembe vesszük a gyermekek egyéni fejlődési ütemét és képességeit, biztosítva mindenki számára az egyenlő hozzáférést, jogainak érvényesítését. A gyermekek önállóan és személyes érdeklődésüktől vezetve, tevékenységeken keresztül fedezik fel a világot.

Középpontba helyezve a gyermeket, lehetőséget nyújtunk a személyiség kibontakoztatására. A gyerekek nevelése egyéni fejlettségükhöz igazodó differenciált bánásmód elve alapján, tevékenység központú módszerekkel történik, kiterjed a sajátos nevelési igényű, interkulturális gyermekek nevelésére is.

1.1.1. Óvodai nevelésünk sajátossága

A település őslakossága német nemzetiségű, ezért kiemelt feladatnak tekintjük a nemzetiséghez tartozó gyermekek óvodai nevelését. Óvoda nevelésünkkel biztosítani szeretnénk a nemzetiségi önazonosság megőrzését, ápolását, erősítését, átörökítését, nyelvi nevelését és a multikulturális nevelésen alapuló integráció lehetőségét.

1.2. GYERMEKKÉP

A gyermek fejlődő személyiség, fejlődését genetikai adottságok, az érés sajátos törvényszerűségei, a spontán és tervszerűen alkalmazott környezeti hatások együttesen határozzák meg. E tényezők együttes hatásának következtében a gyermeknek sajátos, életkoronként (életkori szakaszonként) és egyénenként változó testi és lelki szükségletei vannak. A személyiség szabad kibontakoztatásában a gyermeket körülvevő személyi és tárgyi környezet szerepe meghatározó. Óvodai nevelésünk gyermekközpontú, befogadó, ennek megfelelően a gyermeki személyiség számára biztosítjuk az egyenlő hozzáférést, tudatosan kerüljük a nemi sztereotípiák erősítését, elősegítjük a nemek társadalmi egyenlőségével kapcsolatos előítéletek lebontását.

A három éves gyermek általában először szakad el a családjától, az őt körülvevő biztonságos környezettől és bekerül egy új, számára még ismeretlen világba, ahol már nem ő a központ, hanem meg kell ismernie azt a tényt, hogy ő is csak egy gyerek a sok közül. Gyakran nehéz elviselnie a lelkében végbemenő változásokat, de ehhez megkapja a segítséget az óvónőtől, aki a gyermek szemében az anya után egy új biztonságos pont a számára kiszélesedett világban.

Olyan gyermeket szeretnénk nevelni:

- aki kíváncsi és érdeklődő;
- aki testileg- lelkileg egyaránt pozitívan fejlődik;
- aki megtanul alkalmazkodni, társas és baráti kapcsolatokat létrehozni;
- aki segíti a gyengébbet, a rászorulókat;
- aki képes elfogadni a társai másságát;

- aki rá tud csodálkozni a világra és felfedezi annak minden gyönyörűségét;
- aki igényli a szépet és az emberi értékeket;
- aki őrzi szűkebb környezete hagyományait, szokásait, nyelvét (német nemzetiségi).

Amit ez a kor elront vagy elmulaszt, később helyrehozni nem lehet. Ezekben az években eldőli az ember sorsa jóformán egész életére. Ha a lélek parlagon marad szinte 7 éves korig, abban már nem terem meg, amit csak a korábbi művelés vethet el benne.

S ha mindez sikerül, akkor értelmet tud majd adni az életnek, a munkának, a hivatásnak, a pihenésnek.

*„A gyönyörűt szaporítani vágyunk,
hogy örökké így rózsáljon a szép,
S emlékét, ha hull hervatag virága,
Őrizhesse a zsenge ivadék.”*

Shakespeare

1.3. PEDAGÓGUSKÉP

Óvodánkban a kisgyermek nevelése iránt elkötelezett óvodapedagógus feladata a rábízott gyermekek egyéni és közösségi nevelése, fejlődésük sokoldalú elősegítése, tevékenységük életkoruknak megfelelő irányítása.

Elvárásaink az óvodapedagógus felé:

- Legyen a gyermekekkel szemben barátságos, kedves.
- Élmény gazdag, derűs, csoport illetve oldott óvodai légkört teremtsen.
- Erősítse a gyermekekben a barátság, őszinteség fontosságát. Mutasson példát attitűdjé legyen önzetlen, támogató.
- Változatos módszerek és eszközök alkalmazásával biztosítsa a gyermekek készségeinek és képességeinek kibontakoztatását egyéni érési ütemük figyelembe vételét.
- Szülőkkel szemben legyen együtt érző, odafigyelő, elfogadó, együttműködő.
- Az eredményes munkavégzés és a program sikeres megvalósítása érdekében továbbképzéseken való aktív részvétellel, önképzéssel gyarapítsa tudását.
- Alkalmazza az egyenlő bánásmód elvét.
- Tartsa tiszteletben és tolerálja a különbözőségeket.
- Életszemléletében legyen pozitív beállítottságú.
- Legyen együttműködő a nevelőmunka fejlesztése és a nevelőtestületi egység kialakítása érdekében. Rendelkezzen a team munkához szükséges kooperációs képességgel.
- Működjön együtt a jó munkahelyi légkör megteremtése érdekében.
- Legyen szakmailag jól felkészült, nyitott az innovációk, módszertani újdonságok, IKT eszközök megismerésére, alkalmazására.
- Vegyen részt az intézményi ellenőrzési-értékelési folyamatokban.

2. AZ ÓVODAI NEVELÉS FELADATAI

„Az óvodai nevelés feladata az óvodáskorú gyermek testi és lelki szükségleteinek kielégítése. Ezen belül:

- az egészséges életmód alakítása,
- az érzelmi, az erkölcsi és az értékorientált közösségi nevelés,
- az anyanyelvi, értelmi fejlesztés és nevelés megvalósítása.” (ONOAP 363/2012 Korm. rendelet)

Óvodánkban mindezeket alapul véve érzélem gazdag óvodai légkörben – az eltérő fejlődési igényű gyermekekre kiemelt figyelmet fordítva – a gyermek egyéni képességeinek megfelelő sokoldalú, harmonikus személyiség kibontakoztatására törekszünk.

Az óvodapedagógus feladata:

- Egészséges életmód kialakítása, prevenciós feladatok ellátása, külső szakemberek bevonásával.
- Érzelmi, erkölcsi és értékorientált közösségi nevelés és szocializáció biztosítása.
- Értelmi fejlesztés, nevelés megvalósítása.
- Anyanyelvi nevelés.
- A hátrányos helyzetű gyermekek differenciált fejlesztése, egyéni bánásmóddal az esélyegyenlőség megteremtése.
- Különleges bánásmódot igénylő gyermekek integrált nevelése
- Az óvodáskorú gyermek fejlődéséhez és neveléséhez szükséges optimális feltétel biztosítása.
- Az iskolai beilleszkedéshez szükséges gyermeki személyiségvonások fejlődésének közvetett segítése.
- Pedagógiai tevékenységrendszerünk tárgyi és személyi környezetünk segítségével a gyermekek környezettudatos magatartásának megalapozása.

2.1. EGÉSZSÉGES ÉLETMÓDRA NEVELÉS

Célunk:

Testileg, lelkileg egészséges, kiegyensúlyozott gyermekek nevelése, egészségkultúrájuk kialakítása. Váljanak képessé testi szükségleteik önálló kielégítésére.

Az óvodapedagógus feladata:

- Az egészséges életmód, a testápolás, az egészségmegőrzés szokásrendszerének kialakítása a differenciált életritmus figyelembe vételével.
- Az egészséges életmód, a testápolás, a tisztálkodás, az étkezés, különösen a magas cukortartalmú ételek és italok, a magas só- és telítetlenzsír-tartalmú ételek fogyasztásának csökkentése, a zöldségek és gyümölcsök, illetve tejtermékek fogyasztásának ösztönzése, a fogmosás, az öltözködés, a pihenés, a betegségmegelőzés és az egészségmegőrzés szokásainak alakítása.
- Mozgásos tevékenységek, séták, kirándulások szervezése.
- Mozgáskultúrájuk és egészségük megóvása érdekében láb, testtartásjavító és izomtónus erősítő torna tartása.
- A környezet védelméhez és megóvásához kapcsolódó szokások alakítása, környezettudatos magatartás megalapozása. (Szelektív hulladékgyűjtés, természetvédelem).
- Együttműködés az óvoda védőnőjével.
- Megfelelő mennyiségű folyadék biztosítása a nap bármely szakában.
- Kulturált étkezési szokások biztosítása:
 - esztétikus, alkalomhoz illő teríték,
 - helyes, korcsoportnak megfelelő evőeszköz használat,
 - nyugodt étkezés,
 - étkezés közbeni helyes viselkedés.

- Önkiszolgáló tevékenységek segítése, a naposi munka teendőinek bevezetése és bővítése.
- Személyes higiénés szokások igényének kialakítása (öltözék, tisztálkodás, betegségek megelőzése).
- Az egészséges testi és szellemi fejlődés érdekében a napi ritmus biztosítása.

Mozgás:

- Szabad levegőn való tartózkodás
- Tornaterem kihasználása
- A mozgásfejlesztő játékok használata
- Mindennapos mozgás
- Testnevelési, mozgásos játékok szervezése
- Séták, kirándulások szervezése

Alvás, pihenés:

- Nyugalom, csend és jó levegő biztosítása
- A gyermekek gerincét egyenesen tartó ágyak használata
- Alvókák, otthoni alvást segítő játékok beengedése, a beszoktatás segítése.

Levegőzés:

- Délelőtt és délután is sok időt töltenek a gyerekek a szabadban.
- Szabadban történő tevékenységek szervezése (élő társasjátékok, testnevelési játékok, művészeti tevékenységek).

A fejlődés jellemzői óvodáskor végére:

- Válgják a gyermekek szokásává a rendszeres, gondos, önálló tisztálkodás igénye.
- Szilárduljon meg az étkezés közbeni kulturált magatartás.
- Alakuljon ki az önállóság a vetkőzés és öltözködés területén.
- Törekedjenek környezetük esztétikus kialakítására, vigyázzanak rendjére és tisztaságára.
- Válgják a gyermekek szükségletévé a rendszeres gyümölcs és zöldség fogyasztás.
- Ismerjék meg a környezetünket és egészségünket károsító, ártalmas hatásokat (média, alkohol, dohányzás).

2.2.ÉRZELMI, ERKÖLCSI, ÉS ÉRTÉKORIENTÁLT KÖZÖSSÉGI NEVELÉS ÉS SZOCIALIZÁCIÓ BIZTOSÍTÁSA

Mindennapi pedagógiai tapasztalataink igazolják, hogy az azonos életkorú gyerekek között is eltérések vannak személyiségük fejlettsége terén. Az egyéni boldogulása függ attól, hogy rendelkezik -e az önelemzés, önértékelés és az önfejlesztés képességével.

Nevelőmunkánkban fontos, hogy mennyire tudjuk engedni és elfogadni a gyermekek önálló törekvéseit. Hol vannak ésszerű korlátok, amelyen túl a gyermek már sérti a csoport többi tagjának érdekeit.

Célunk:

A szűkebb és a tágabb környezetünkben eligazodó, önérvényesítő, egészséges önbizalommal rendelkező, kapcsolatokat kialakító, együttműködő és alkalmazkodó gyermekek nevelése.

Az óvodapedagógus feladata:

- Óvodába lépés előtt családlátogatás szervezése a felvételt nyert gyerekeknél.
- Bensőséges, családias, kiegyensúlyozott, szereteteli légkör biztosítása.
- A gyermekek beilleszkedésének segítése az óvodapedagógus és a dajka gondoskodó, szeretetteljes magatartásával.
- A másság elfogadtatása.
- Pontos, körülhatárolható szokás és normarendszer kialakítása, mely növeli a gyermekek biztonságérzetét.
- Közös élményre épülő, közös tevékenységek gyakorlása.
- Segítse ahhoz a gyermeket, hogy megismerje szűkebb és tágabb környezetét, amely a nemzeti identitástudat, a keresztény kulturális értékek, a hazaszeretet, a szülőföldről és családdal való kötődés alapja, hogy rá tudjon csodálkozni a természetben, az emberi környezetben megmutatkozó jóra és szépre, mindazok megbecsülésére
- A természet szépségeire való rácsodálkozás, az emberi környezetben megmutatkozó jóra, szépre, tiszteletre és becsületre való hajlam kialakítása.
- A gyermekekben megfelelő önfegyelm, önbizalom, önértékelés kialakítása.

- A nehezen szocializálható, lassabban fejlődő, hátrányos, halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek nevelése megfelelő szakemberek közreműködésével, az esélyegyenlőség biztosítása.
- Egyéni fejlődési ütemük figyelembe vételével szocializációjuk segítése.
- A gyermekek minél gazdagabb kapcsolatrendszerének kialakítása.
- A konfliktus helyzetek megfelelő kezelésének segítése.
- A magyarság, a német nemzetiségi kultúra és hagyományok megismertetése.
- Társas kapcsolatok nyomon követése.

A fejlődés jellemzői óvodáskor végére:

- A gyermekek aktívan vegyenek részt a közös tevékenységekben.
- Fogadják el az egyes tevékenységek által megkívánt magatartási formákat.
- Viselkedjenek tisztelettel a felnőttekkel és társaikkal szemben.
- Bizalommal forduljanak a velük foglalkozó felnőttekhez.
- Alakuljon ki szabálytudatuk és vállalják tetteik következményeit.
- Társas kapcsolataikban egyszerű konfliktusaikat legyenek képesek megoldani.
- Élményeiket és gondolataikat egyre könnyebben és árnyaltabban, választékosabban fogalmazzák meg, hogy ez által alkalmassá váljanak a másokkal való együttműködésre.
- Értsék meg és tartsák tiszteletben társaik közti különbözőségeket.

2.2. AZ ANYANYELVI, ÉRTELMI FEJLESZTÉS – ÉS NEVELÉS

MEGVALÓSÍTÁSA

Az anyanyelvi nevelés valamennyi óvodai tevékenységforma keretében megvalósul, mert a nevelés eszközeinek, és a gyermeki tevékenységrendszernek is tartalmát képezi.

Változatos formában, komplex módon, sok beszélgetéssel, játékkal, a spontán helyzeteket is kihasználva gazdagítjuk, kreatívabbá formáljuk óvodásaink kifejezőkészségét, szókincsét, verbális alkotó készségét.

Célunk:

Olyan gyerekek nevelése, akik szabad önkifejezésre képesek, meg tudják fogalmazni élményeiket, tapasztalataikat, kialakul tanulási vágyuk, képességük, kreatív személyiségük.

Az életkoruknak megfelelő beszédészleléssel, beszédmegértéssel, kifejezőkészséggel rendelkezzenek. A gyermek érdeklődésének felkeltése a német nyelv iránt.

Az óvodapedagógus feladata:

- A gyermekek értelmi képességeinek fejlesztése(érzékelés, észlelés, megfigyelés, emlékezet, képzelet, figyelem, akarat, gondolkodás).
- Szabad önkifejezés, közlési vágy, kapcsolatteremtési készség elősegítése.
- A gyermekek kommunikációs, metakommunikációs képességének fejlesztése.
- Szókincsbővítés, alapozó funkciók megteremtése.
- Anyanyelvi játékok alkalmazása.
- Sokoldalú tapasztalatszerzés lehetőségeinek biztosítása.
- Mindennapos mesehallgatás biztosítása, bábszínház, könyvtár, színvonalas előadások látogatása.
- A gyermekek differenciált fejlesztése az egyéni képességek figyelembevételével.
- Egyéni adottságok, hajlam, rátermettség, kiemelkedő képesség felfedezése.
- Német nemzetiségi nyelv megismertetése.
- Hagyományok átörökítése, ápolása.

Az óvónő kérdéskultúrájával beszédre, gondolkodásra készíti a gyermekeket. Kérdéseire folyamatosan választ kap, szabad önkifejezési vágyát érvényesítheti. Körültekintő odafigyeléssel további beszélgetésre ösztönzi a gyerekeket. Spontán és tervezett helyzetek (beszélgető kör, önálló mesemondás) kialakításával segíti gondolatik kifejezését. Pozitív mintaadással és szabályközvetítéssel (javítgatás elkerülésével) fejleszti beszédkultúrájukat.

A beszédfejlődésben lemaradt gyermekek fejlesztését szakképzett logopédus végzi.

A fejlődés jellemzői óvodáskor végére:

Beszédük legyen jól érthető, használják helyesen a névmásokat, névutókat, igeidőket és az igemódokat.

Megfelelő tempóban, hangnemben, hangsúllyal, hangerővel beszéljenek kifejezve érzelmeiket, gondolataikat.

Beszédünkben jelenjenek meg az elvont fogalmak, és az ok-okozati összefüggéseket jelölő szavak.

Mutassanak érdeklődést az új, és ismeretlen kifejezések iránt.

A könyveket szívesen nézegessék, meséljenek a képekről, élményeiket képi ábrázolásban is jelenítsék meg.

Alakuljon ki nyelvi fejlettségük, írás, olvasás iránti érdeklődésük..

Mindennapos tevékenységek során alkalmazott utasításokat, kifejezéseket értsék meg és annak megfelelően cselekedjenek.

3. AZ ÓVODAI ÉLET MEGSZERVEZÉSÉNEK ELVEI

3.1. SZEMÉLYI FELTÉTELEK

A nevelőmunka középpontjában a gyermek áll, kulcsszereplő az óvodapedagógus, akinek elfogadó, segítő, támogató attitűdje modellt, mintát jelent a gyermekeink számára. Személyisége, viselkedése, szakmaisága fontos feltétele az óvodai nevelésnek. A gyermeki szeretet szükségletét kielégíti, mellyel számára biztonságérzetet nyújt.

Megértő, türelmes, érzelmileg elfogadó partneri szerepet töltünk be az együttnevelésben. Követelményünk és elvárásunk, hogy előítéletektől mentesen közeledjünk a különböző kultúrájú családokhoz (gyermekek anyanyelvének gyakorlása, szokások, hagyományok megismerése, ápolása).

Figyelembe vesszük a gyermeki esélyegyenlőség és az egyenlő bánásmód biztosításának követelményét. A sajátos nevelési igényű gyermekek fejlesztéséhez speciálisan képzett szakemberek közreműködését vesszük igénybe.

A pedagógiai asszisztens és a dajkát a pedagógiai munka közvetlen segítőjének tekintjük, egyike a gyermeket nevelő felnőtteknek, aki éppúgy, mint az óvodapedagógus magatartásával, teljes lényével, beszédstílusával, öltözködésével hatást gyakorol a kisgyermekre.

Nevelőmunkánk során a pedagógiai asszisztens a dajka és az óvodapedagógus tevékenységét összehangoltá kell tennünk. Ahhoz, hogy a nevelési folyamatban a pedagógiai asszisztens és a dajka közvetlenül és tevékenyen részt vehessen, elsősorban arra van szükség, hogy megfelelő szinten tájékoztatva legyen az óvoda és az adott óvodapedagógusok nevelési elképzeléseiről, módszereiről.

Intézményünkben a pedagógus munkakörre előírt végzettséggel, képesítéssel rendelkeznek óvodapedagógusaink. Nevelőtestületünk jól felkészült, pedagógiaileg megújulásra törekvők.

Fontosnak tartjuk az önképzést, a továbbképzést. Testületen belül lehetőséget kínálunk az önállóságra, kezdeményezésre. Jelenleg minden csoportban egy óvónő rendelkezik a törvényben előírt német nemzetiségi óvodapedagógusi képesítéssel. Egy-egy csoportban egy német nemzetiségi és egy magyar óvodapedagógus dolgozik együtt. A nevelőmunkát kiegészítő, segítő dajkákkal jó a kapcsolatuk. Pedagógiai munkánkat a pedagógiai asszisztens és óvodatitkár is segíti.

Óvodánkban összesen 14 fő dolgozik.

Az óvoda dolgozói	létszám /fő
Óvodapedagógus	6
Ebből óvodavezető	1
Ebből óvodavezető- helyettes	1
Pedagógiai asszisztens	1
Dajka	3
Gazdasági ügyintéző	1
Szakácsnő	1
Konyhai kisegítő	2
Összesen	14

Képzettségi mutatók

Iskolai végzettség	létszám/fő
Okleveles Bölcsész/ Kora gyermekkor specializáció	1
Óvónőképző főiskola	6
Német nemzetiség óvodapedagógus	3
Pedagógus szakvizsgával bővített óvodapedagógus, fejlesztési óvodapedagógus szakirányon	2
Szakvizsgával rendelkező közoktatás vezető	1

3.1.1. Munkaközösségek

Fejlesztő szakmai munkaközösség

Óvodánkban két óvodapedagógus rendelkezik fejlesztőpedagógusi szakvizsgás diplomával. Ők a saját csoportjaikban illetve a rászoruló gyermekeknek rendszerességgel fejlesztő foglalkozásokat tartanak, ill. a Fejlesztő szakmai munkaközösség többi tagjaival együtt működnek, segítik a minőségi munka színvonalának hatékonyságát.

A Fejlesztő szakmai munkaközösség célja:

- Az eddigi nevelési eredmények javítása, fokozása,
- Beszélgetések, szakmai viták közben az óvodapedagógus szakmai önkontrolljának javítása, szakmai tudásunk bővítése,
- Folyamatos önképzés, hasznos anyagok letöltése, azok megosztása a többi pedagógussal,
- Kitekintés, az egymástól való tanulás elvének érvényesítése,
- A fejlesztés zökkenőmentes, és hatékony biztosítása,
- Egyéni fejlesztési tervek készítése,
- A gyermekek fejlődéséről félévente a csoportos óvónőkkel közösen értékelés készítése, a szülők tájékoztatásával.
- Kapcsolattartás a fejlesztett gyermek pedagógusaival.
- Negyedévente szakmai munkaközösségi megbeszélésen való részvétel, határidők pontos betartása.

A Fejlesztő szakmai munkaközösség feladatai:

- A nevelési év során negyedévente 1 alkalommal szakmai tanácskozás az aktuális feladatok, vagy nehézségek megbeszélése, megoldása.
- Projektekben, innovációkban való aktív munka.
- A PP-ből adódó aktuális feladatok ellátása.
- Az óvodai hagyományok őrzésével, az ünnepélyek szervezésével kapcsolatos feladatok ellátása.
- Az óvodás gyermekek számára olyan érdekes és életkori sajátosságaikhoz igazodó programok projektek, előkészítése, és megvalósítása, amelyekben tevékenyen vehet részt egyéni és életkori sajátosságaihoz érdeklődéséhez igazodóan.
- A szülő megfelelő, korrekt, rendszeres tájékoztatása a gyermeke fejlődéséről és annak dokumentálása a gyermek fejlődését nyomon követő fejlődési naplóban, amelynek vezetése minden óvodapedagógus kötelessége.
- Igyekszünk a nagycsoportosokat az utolsó évben többféle módszerrel felmérni, kiszűrni az esetleges részképesség zavarokat, melyekből az iskolában tanulási zavarok lehetnek.
- Nagyobb figyelmet fordítunk az egyensúlyzavaros, mozgáskoordinációval rendelkező, figyelemzavaros gyermekek egyéni vagy kiscsoportos fejlesztésére.
- Kollegákkal, szülőkkel közös beszélgetés révén segítséget nyújtunk iskolaérettség esetén felmerülő kérdésekben.
- A problémás esetek feltárásakor szükség szerint használatos módszereink:
 - DIFER állapotfelmérés, Kulcsár Mihályné: Mozgásterápia

A Német nemzetiségi szakmai munkaközösség

Három nemzetiségi óvodapedagógus dolgozik jelenleg a csoportjainkban, akiknek feladatuk, hogy megvalósítsák a nemzetiségi óvodai nevelés célkitűzéseit.

Óvodánkban létrehoztuk a Német nemzetiségi munkaközösséget, aminek tagjai a németes óvónénik.

A Német nemzetiségi szakmai munkaközösség célja:

- A pedagógiai munkák átgondolása, új módszerek feltárása a pedagógiai munka színvonalának folyamatos növelése érdekében.
- A rendszeres közös szakmai beszélgetések során szakmai, módszertani tudástár bővítése.
- További lehetőségek feltárása a nemzetiségi partnerekkel való együttműködés fokozása érdekében.
- Szakmai segédanyagok együttes elkészítése a nemzetiségi nevelés területén.

A Német nemzetiségi szakmai munkaközösség feladatai:

- Előre látható, tervezhető feladatok és alkalomszerű, nemzetiségi céljainkkal összefüggő, esetenkénti feladatok.
- A nemzetiségi intézményekkel partnerkapcsolat fenntartása.
- Továbbképzéseken való részvétel, majd a tudás és a tapasztalatok átadása.
- Munkaközösségi értekezletek, megbeszélések tartása negyedévente.
- Projektervek kidolgozása, ötletek gyűjtése.
- Német nyelvű mondókák, versek, énekek gyűjtése.
- Német nyelvi kifejezőképesség tökéletesítésében egymás támogatása.

3.2. TÁRGYI FELTÉTELEK

Óvodánk Mester utcai épületének külső homlokzatát 2016 nyarán teljesen felújították. Az óvoda épületét, udvarát, berendezését oly módon alakítottuk ki, hogy azok szolgálják a gyermekek biztonságát, kényelmét, megfeleljen testméreteiknek, biztosítsák egészségük megőrzését, fejlődését.

Udvarunk mindkét épületben, tágas, minden korcsoportnak megfelelő játékokkal berendezett. A játszóeszközöket folyamatosan karban tartjuk, szükség esetén cseréljük.

Az óvoda udvarára olyan eszközöket igyekszünk választani, telepíteni, amelyek a gyermekek eltérő mozgás – és játékigényét kielégítik. Az udvari mobil eszközöket, amelyeket a gyermekek használnak, számukra hozzáférhető módon a gyermekek biztonságát figyelembe véve helyezzük el.

Csoportszobáink világosak, megfelelő méretű bútorokkal felszereltek. Minden csoportnak külön öltöző része és mosdója van. Tornaszobánk kielégíti a gyermekek mozgásigényét. A mozgásfejlesztő eszközök tárárt folyamatosan bővítjük. A mozgásában korlátozott személyek számára a kialakított feljáró biztonságossá teszi az óvoda épületébe való bejutást, Tárgyi felszereltségünk bővítésében fontosnak tartjuk, hogy óvodánk rendelkezzen a pedagógiai program megvalósításához szükséges tárgyi feltételekkel.

Helyiség funkciója	Száma	Felszereltsége
Csoportszobák	3	A program megvalósításához szükséges eszközök, tárgyak
Öltözők	3	Öltözőszekrények, padok
Mosdók	3	Gyermekméretű wc-k és mosdókagylók, zuhanytálca
Tornaszoba	1	Mozgásfejlesztő eszközök
Többfunkciós helyiség	3	Öltöző – eszköztároló szekrények, logopédiai eszközök, asztal, szék, tükör, mosdókagyló
Iroda helyiségek	2	Számítógép, nyomtató, telefon, fax, internet hozzáférés, fénymásoló
Többfunkciós helyiség	1	Szükséges eszközök, folyamatosan bővíthető kölcsönözhető könyvtár
Főzőkonyha	1	HACCP közétkeztetési minőségbiztosítási rendszernek megfelelő berendezés
Melegítőkonyha	1	HACCP közétkeztetési minőségbiztosítási rendszernek megfelelő berendezés
Tálaló-mosogató	2	HACCP közétkeztetési minőségbiztosítási rendszernek megfelelő berendezés

Helyiség funkciója	Száma	Felszereltsége
Száraz áru raktár	1	HACCP közétkeztetési minőségbiztosítási rendszernek megfelelő berendezés
Földes áru raktár	1	HACCP közétkeztetési minőségbiztosítási rendszernek megfelelő berendezés
Előkészítők (hús, zöldség)	2	HACCP közétkeztetési minőségbiztosítási rendszernek megfelelő berendezés
Felnőtt mosdó	2	Szükséges felszerelések
Mosókonyha	1	Szükséges felszerelések
Játékraktár	2	Különböző játékeszközök
Egyéb raktár	1	Szerszámok, fűnyíró
Kazánház	2	
Játszóudvar	2	Mozgásfejlesztő játékok, eszközök

3.2.1. Az óvoda eszközrendszere

3.2.1.1. A játéktevékenység eszközrendszere

Az udvari és a teremben használt játékeszközöket költségvetésünkől illetve az óvodánk által létrehozott Tiszta Forrás alapítványunkból tudunk gyermekeinknek biztosítani. A játékok pótlására, fejlesztésére mindig szükségünk van. Pályázatokon való részvétellel is próbáljuk a mozgásfejlesztő és egyéb játékainkat bővíteni. A készen vett játékeszközök mellett óvodapedagógusaink egyénileg és a gyermekekkel közösen is készítenek játékeszközöket, melyeket a gyermekek örömmel használnak. Ezen játékeszközök közös elkészítése erősíti a gyermeki kreativitást, az alkotó kedvet, a közösséget, az együttműködést. Nevelőértéke indirekt módon hat a fogyasztói társadalom torz hatásai ellen.

3.1.1.2. Az óvodai tanulás eszközei

Szakmai eszközeinkkel igyekszünk megvalósítani céljainkat, feladatainkat. Fejlesztőeszközöket a költségvetésből illetve az alapítványunkból finanszírozzuk. Alapvető eszközöket az óvónők is készítenek, melyeket a napi tevékenységük alatt használni tudnak. Fénymásoló gépeinkkel sokszorosítani tudunk színezőket és egyéb fejlesztő feladatokat, amelyekkel gyermekeink személyiségét, készségét, képességeit egyénre és életkori sajátosságaikat figyelembe véve fejleszteni tudjuk.

Mese és szakkönyvellátottság

Szakkönyvekből az ellátottságunk átlagos. A német és magyar nyelvű gyermek és mesekönyvek megfelelőek az életkori sajátosságoknak, számuk kielégítő. A könyvtárunkat megpróbáljuk folyamatosan bővíteni, amennyire költségvetésünk megengedi.

IKT eszközök

Óvónőknek a 2016/17-es nevelési évtől lehetőségük van az informatikai eszközök használatával színesíteni az óvodai élet mindennapjait. A csoportok rendelkeznek CD lejátszóval, magyar és német nyelvű CD lemezekkel, wi-fi elérhetőséggel.

Alkalomszerűen használnak fényképezőgépet, laptopot és projektort a vetítésekhez (mesenézés, ballagáskor fényképek vetítése). Lehetőséget biztosítunk a pedagógusok intézményben való felkészüléséhez a rendelkezésre álló digitális eszközök használatával.

3.3. AZ ÓVODAI ÉLET MEGSZERVEZÉSE

Az óvodába felvett gyermekek csoportba való beosztásáról az óvodavezető dönt, a köznevelési törvényben meghatározott létszámhatárok figyelembevételével.

Heterogén, részben heterogén csoport esetén törekszünk az egymáshoz közel eső korosztály egy csoportba sorolása, például (2,5) 3-4-5 évesek, illetve 5-6-7 évesek. Fontosnak tartjuk, hogy a gyermekcsoportokat – lehetőség szerint – ugyanaz az óvónőpáros és dajka nevelje kiscsoporttól az iskolába lépésig.

A gyermekcsoportokat a mesékből, gyermekdalokból jól ismert állatnevekkel jelöljük: Katica csoport, Csiga-biga csoport, Maci csoport.

Hetirend

A hetirend a folyamatosságot, a rendszerességet, a nyugodt légkört teremti meg az óvodai csoportban. A heti rend és a napirend biztosítja a szokásrendszer segítségével a gyermek egészséges, a tevékenységekben megnyilvánuló fejlődését, és lehetőséget nyújt az óvodások napi életének megszervezéséhez, melyet az egész nap folyamán óvodapedagógus irányít. Törekszünk a különböző tevékenységek közötti helyes arányok kialakítására, szem előtt tartva a játék kitüntetett szerepét. A hetirend rugalmasságával lehetővé tesszük, hogy az előre nem tervezett események is helyet kapjanak a mindennapi életben, ugyanakkor észrevétlen szabályozójává válik a gyermek mindennapi életének. Az óvónők a hetirendet magyar és német nyelven is dokumentálják. Heti rendünk kialakításakor a tornaterem használatának rendje a csoportok egymással történő egyeztetése alapján történik.

A pedagógusok szabadon dönthetnek abban a kérdésben, hogy a komplexitás keretében mely tevékenységet és szervezeti formákat választják a gyermekek fejlesztése érdekében az egyes napok folyamán.

Napok	Kötetlen játékba integrált tevékenységek	Kötelező tevékenység
Hétfő	Ének-zene, énekes játék	
Kedd	Rajzolás, festés, kézimunka	Mozgás/ Csiga csoport
Szerda	Környező világ tevékeny megismerése	Mozgás/ Maci csoport
Csütörtök	Mese-vers	
Péntek	Nemzetiségi nevelés	Mozgás/ Katica csoport

Hetirend

Ének-zene

Rajzolás,

Mese, vers

Környező világ

Mozgás

Nemzetiségi nevelés

Napirend

A napi életritmus kialakítása alapvető feltétele a testi- lelki harmónia megteremtésének. A napirend tervezésénél figyelembe kell venni a gyermekek szükségleteire, esztétikus, higiénikus gondozására fordítható időszükségletet.

A napirenden belül a legtöbb időt a játék kapja. Mindez biztonságot jelent a gyermek számára. A napirend igazodik a célokat szolgáló feladatokhoz, figyelembe veszi egy-egy csoport szokásait és igényeit. Napirendünk minden tevékenységét áthatja az adott szituációknak megfelelő német nemzetiségi nyelvi nevelés. A kisebbségi nevelésre vonatkozó feladatokat csoportnaplónkban más színnel (zölddel) jelöljük.

Napirendünk szeptember 01- május 31.

Idő	Tevékenység
5.30 - 7.00	Gyülekező összevont csoportban.
7.00 - 9.00	A gyermekek fogadása saját csoportban, játék, egyéb szabadon választott tevékenység, testápolási teendők, folyamatos reggeliztetés.
9.00 - 11.30	Játék a teremben, ill. a szabadban, egyéb szabadon választható tevékenység, gyümölcs vagy zöldségfogyasztás.
11.30 - 12.00	Testápolási teendők, terítés, ebéd, munka jellegű tevékenységek.
12.00 – 12.30	Előkészületek a pihenéshez, testápolási teendők. Mesélés. Egyéni szükségletekhez igazodó altatás.
12.30 – 14.30	Pihenés, alvás.
14.30 – 15.00	Folyamatos ébresztés, öltözködés, munka jellegű feladatok, testápolási teendők, uzsonna.
15.00 - 16.00	Párhuzamos tevékenység: mosdóhasználat, uzsonna, szabadon választott tevékenység, egyéb mikrocsoportos tevékenység, játék a csoportban vagy az udvaron.

Napirendünk június 01- augusztus 31.

Idő	Tevékenység
5.30 - 9.00	A gyermekek fogadása az összevont csoportban, játék, egyéb szabadon választott tevékenység, testápolási teendők, folyamatos reggeliztetés
9.00 - 11.30	Szabad játéktevékenység, gyümölcs és zöldségfogyasztás, születésnap/névnap megtartása, játék a szabadban, séta
11.30 - 12.00	Testápolási teendők, terítés, ebéd, munka jellegű tevékenységek
12.00 – 12.30	Előkészületek a pihenéshez, testápolási teendők. Mesélés. Egyéni szükségletekhez igazodó altatás.
12.30 – 14.30	Pihenés, alvás.
14.30 – 15.00	Párhuzamos tevékenység: mosdóhasználat, uzsonna.
15.00 – 16.00	Összevont csoportban, vagy az udvaron közös játék, rendrakás hazamenetelig.

A nevelőmunka tervezése

Tudatos, tervszerű a gyermekek fejlettségének megfelelő nevelési tervet készítünk. A nevelőtestület által elfogadott formában dokumentáljuk, egyes területeket német nyelven is. A gyermek fejlettségét a fejlődési naplóban rögzítjük (Nagy Jenőné: Gyermektükör). A dokumentum tartalmát a szülővel ismertetjük és évente két alkalommal az együttnevelés érdekében tájékoztatjuk a gyermek képességeinek alakulásáról, az esetleges fejlesztésekről, és azok eredményeiről.

A hatékony óvodai munkánkhoz a következő dokumentumok elkészítését tartjuk szükségesnek, amelyek segítik az ellenőrzést, elemzést, értékelést.

- Felvételi és mulasztási napló,
- Csoportnapló,
- Nevelési terv (negyedéves) + értékelés (magyar- német nyelven),
- Éves terv témákra bontva (magyar-német nyelven),
- Tematikus terv (negyedéves)+ értékelés (magyar-német nyelven),
- Heti terv (magyar-német nyelven),
- A gyermekek fejlődését nyomon követő napló.(magyar nyelven)

3.4 AZ ÓVODA KAPCSOLATAI

Egy óvoda életében meghatározó szerepe van annak, hogy milyen közegben működik, hogy milyen szerepet töltsön be a község életében. (Mivel elszigetelten élni, gyermeket nevelni nem lehet). Az eredményes nevelés érdekében a lehető legjobb kapcsolatokat kell kialakítani és fenntartani azokkal a szervekkel, szervezetekkel, intézményekkel, akik valamilyen módon kapcsolódhatnak, részt vehetnek az óvoda életében.

Az óvodai nevelés a családi neveléssel együtt, azt kiegészítve szolgálja a gyermek fejlődését. Elengedhetetlen a kapcsolattartás azokkal az intézményekkel, melyek az óvodai élet alatt (pedagógiai szakszolgálat intézményei, közművelődési intézmények) és az óvodai élet után (iskola) meghatározó szerepet töltenek be a gyermek életében. Az óvodai nevelésnek anyagi feltételei is vannak, ezért szükséges a jó kapcsolat a fenntartóval és a szponzorokkal, akik anyagilag támogatják óvodánkat.

3.4.1. Az óvoda kapcsolata a szülőkkel és a családdal

Az óvodai nevelés a családi nevelésre épül, azt kiegészítve hozzájárul a gyermek harmonikus fejlődéséhez.

Községünkben bölcsőde nem működik, így valamennyi gyermek a családból kerül az óvodai közösségbe. Az óvoda és a család eredményes együttműködésének alapja a kölcsönös bizalom és segítségnyújtás. Az óvónő a család számára is legyen modell, viselkedése feleljen meg a pedagógiai etika elvárásainak és ugyanakkor az óvónő vegye komolyan a szülők kérését, javaslatát, véleményét, a kapcsolat alapuljon az őszinte érdeklődésen.

Az együttműködés formái változatosak, a személyes kapcsolattól a különböző rendezvényekig, magukban foglalják azokat a lehetőségeket, amelyeket az óvoda, ill. a család teremt meg. Az óvodapedagógusaink figyelembe veszik a családok sajátosságait, szokásait, az együttműködés során érvényesítik az intervenciós gyakorlatot, azaz a segítségnyújtás családhoz illesztett megoldásait.

A gyermek optimális fejlődése érdekében fontosnak tartjuk a szülőkkel való szoros kapcsolat kiépítését, megpróbáljuk az egyes családok szokásait és együttélési szabályait megismerni és elfogadni, a szülők problémáit próbáljuk megérteni és nekik lehetőségeink szerint segítséget nyújtani. Naponta információkkal szolgálunk a szülőknek gyermekükről, ha erre igényt tartanak, informáljuk a szülőket óvodai programunkról, és próbálkozásokat teszünk a velük való szoros együttműködés megvalósítására.

Az együttműködés formái:

- óvoda beiratkozás alkalmával elbeszélgetés, kölcsönös információátadás,
- óvoda bemutatása,
- családlátogatás, a gyermek óvodába lépése előtt és később is, amennyiben szükséges
- beszoktatás igény szerint, anyával vagy más családtaggal,
- napi kapcsolattartás - elengedhetetlenül szükséges, hogy a szülő tájékozott legyen a gyermekével történt napi lényeges eseményekről,
- információátadás biztosítása,
- szülői értekezletek tartása, évente legalább két alkalommal,
- fogadó órák tartása évente 2 alkalommal, de igény szerint is, amennyiben a szülő illetve az óvónő kezdeményezi,
- az óvoda hagyományörző és egyéb programjaiba a szülők aktív bevonása,
- barkácsdélután szervezése az óvodai szülői munkaközösséggel
- közös ünnepek, rendezvények szervezése,
- szülői munkaközösség működtetése, értekezletek tartása.

Az óvoda és a család kapcsolatának alakulásában nagy szerepe van a Szülői Szervezetnek, amely koordináló és kezdeményező tevékenységével segíti a folyamatos együttműködést.

3.4.2. Az óvoda kapcsolata a Hauser Lajos Német Nemzetiségi Nyelvoktató iskolával

Az óvodából az iskolába történő zavartalan átmenet megkívánja a két intézmény nevelőmunkájának összehangolását és az együttműködést.

Az óvoda és iskola kapcsolatának alapja a kölcsönös nyitottság, a kölcsönös bizalom. Folyamatosan lehetőséget biztosítunk a helyi általános iskola pedagógusainak, főleg tanítóinak arra, hogy megismerhessék nevelési célkitűzéseinket, programunkat, munkánkat. A nagycsoportosokkal minden tanévben ellátogatunk az 1. osztályba egy-két tanóra, körbejárjuk az iskolát, megnézzük a könyvtárat. Törekszünk arra, hogy az iskola előtt álló gyerekek pozitív élményekkel, érdeklődéssel és örömmel induljanak az iskolába.

Az együttműködés formái:

- tanévnyitóra az elsős gyermekek elkísérése és átadása a tanító néniknek,
- a kis elsősök óralátogatása,
- kölcsönös tapasztalatcserek, szakmai megbeszélések,
- minden év márciusában iskolaváró szülői értekezlet szervezése a nagycsoportosoknak
- tanító nénik, tanulók meghívása az óvodába.
- Egymás ünnepein, hagyományőrző rendezvényeken való részvétel (Nemzetiségi nap)

3.4.3. Az óvoda kapcsolata Úrkút Község Önkormányzatával

Kapcsolatunk a települési Önkormányzattal támogató, segítő jellegű. A fenntartóváltás ellenére a hivatalos ügyek intézésében továbbra is az önkormányzat dolgozói segítenek. Problémáink megoldását a kölcsönös tájékoztatás és segítőkészség jellemzi. A kapcsolatunk kiterjed minden olyan területre, mely a zavartalan napi élet biztosításához szükséges. A karbantartási feladatok megvalósulását továbbra is az Önkormányzat biztosítja.

3.4.4. Az óvoda kapcsolata a Német Nemzetiségi Önkormányzattal

2018 szeptember 1-vel óvodánk fenntartója a Német Nemzetiségi Önkormányzat lett. Ezzel a korábban jól működő kapcsolat még erősebbé és sokrétűbbé vált. A kapcsolatunk így már nemcsak a nemzetiségi vonatkozásban fontos ügyekre terjed ki, hanem a tanügy igazgatási feladatok ellátására, személyi – tárgyi feltételek megteremtésére, zavartalan üzemeltetés feltételeinek biztosítására is. Segítséget kapunk a partnerkapcsolatok ápolásának finanszírozásában, kirándulások, nemzetiségi és egyéb programok megvalósításában.

3.4.5. Az óvoda kapcsolata a régió német nemzetiségi óvodáival

A meglévő partnerkapcsolatainkat ápoljuk, illetve keresünk közös együttműködést más nemzetiségi óvodákkal is. Rendszeresen veszünk részt a Nemzetiségi Óvodák Találkozóján, illetve továbbképzéseken.

3.4.6. Az óvoda kapcsolata a katolikus egyházzal

Az óvodánkban igény szerint hittanoktatás folyik. A katolikus egyháztól alkalmanként játékadományokat kap intézményünk.

3.4.7. Az óvoda kapcsolata a Tiszta Forrás Alapítvánnyal

Az óvodánkban működik a Tiszta Forrás Alapítvány. A kuratórium tagjai döntenek a támogatás mértékéről és gyakoriságáról.

Az alapítvány célja:

- Az Úrkúti Német Nemzetiségi Óvodába járó gyermekek szellemi, fizikai és erkölcsi fejlődésének segítése.
- Az Úrkúti Német Nemzetiségi Óvoda javítása, bővítése, korszerűsítése, a nevelési feltételek javítása, korszerűsítése.
- A német nemzetiségi nyelvoktatási feltételeinek korszerűsítése, kulturális, sport körülményeinek fejlesztése.
- Az óvodás gyermekek összefogása a szabadidő hasznos eltöltésének biztosításához. Kirándulások szervezése, és ehhez anyagi feltételek megteremtése.

3.4.8. Az óvoda kapcsolata a Pedagógiai Szakszolgálattal

A hatékony és színvonalas nevelőmunka elengedhetetlen feltétele, hogy az óvodapedagógusok pszichológiai, pedagógiai ismeretei naprakészek legyenek, ezért szükségesnek tartjuk a szakmai szolgáltatókkal való kapcsolattartást. Figyelemmel kísérjük a megye, régió, szakmai szolgáltató(i) által összeállított szakmai rendezvények, előadások, programok, továbbképzések terveit. Lehetőségeinkhez mérten biztosítjuk a részvételi feltételeket.

Az együttműködés formái:

Heti rendszerességgel jár gyermekeinkhez fejlesztő pedagógus, gyógypedagógus és logopédus is. Szakmai megbeszéléseken nevelő munkánk tartalmi elemeinek fejlesztését is meg tudjuk beszélni.

3.4.9. Az óvoda kapcsolata a Fejér megyei Pedagógiai Oktatási Központtal

Az állami köznevelés közfeladat-ellátás keretében a pedagógiai-szakmai szolgáltatásokat 2015. április 1-jétől a nemzeti köznevelésről szóló 2011.évi CXCV. törvényben foglalt felhatalmazással az Oktatási Hivatal biztosítja.

A pedagógiai-szakmai szolgáltatások tekintetében intézményünk a Székesfehérvári Pedagógiai Oktatási Központ illetékességi körébe tartozik.

A központ jogszabály szerint biztosítja a pedagógiai-szakmai szolgáltatásokat, koordinálja a pedagógus életpályához kötődő minősítési és tanfelügyeleti feladatokat, a szaktanácsadói tevékenységet és az országos feladatokban történő közreműködést. Intézményünk ezen szakmai szolgáltatások igénybevétele kapcsán tart kapcsolatot a központtal.

3.4.9. Az óvoda kapcsolata a Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálattal

Minden óvónő feladata, hogy a csoportjába járó gyermekek családi helyzetét folyamatosan figyelemmel kísérje, amennyiben az elhanyagolás, veszélyeztetés, bántalmazás, jeleit tapasztalja vagy egyéb más a gyermeket illetve az őt nevelő családok életét hátrányosan érintő körülményt tapasztal jelzéssel éljen az intézmény gyermekvédelmi felelőse és az intézményvezető felé. A gyermekjóléti szolgálattal az intézmény kapcsolata rendszeres

Az együttműködés formái:

- A veszélyeztetett környezetben és hátrányos helyzetben élő gyermekek érdekében hátrányaik csökkentése céljából szoros kapcsolatot tartunk fenn a szolgálattal, szükség szerint a gyámhatósággal.
- A problémák hatékony megbeszélése, kezelése érdekében részt veszünk esetmegbeszéléseken, esetkonferenciákon.
- Kölcsönös együttműködést tartunk fenn az érintett családokkal, és a Gyermekjóléti Szolgálat helyi családgondozójával. (Ezen tevékenységért elsősorban az óvodánk vezetője és a gyermekvédelmi felelőse tartozik felelősséggel.)
- A sürgős ügyeket akár napi szinten is megbeszéljük, a teendőket egyeztetjük ha szükséges.
- A Gyermekvédelmi konferenciákon a gyermekvédelmi felelős beszámol az éves munkájáról.

3.4.10. Az óvoda kapcsolata a Védőnői Szolgálattal

Óvodánk kapcsolatot tart az óvoda vezetője személyében a Védőnői Szolgálattal a kölcsönös tájékozódás és tájékoztatás szerint.

Az együttműködés formái:

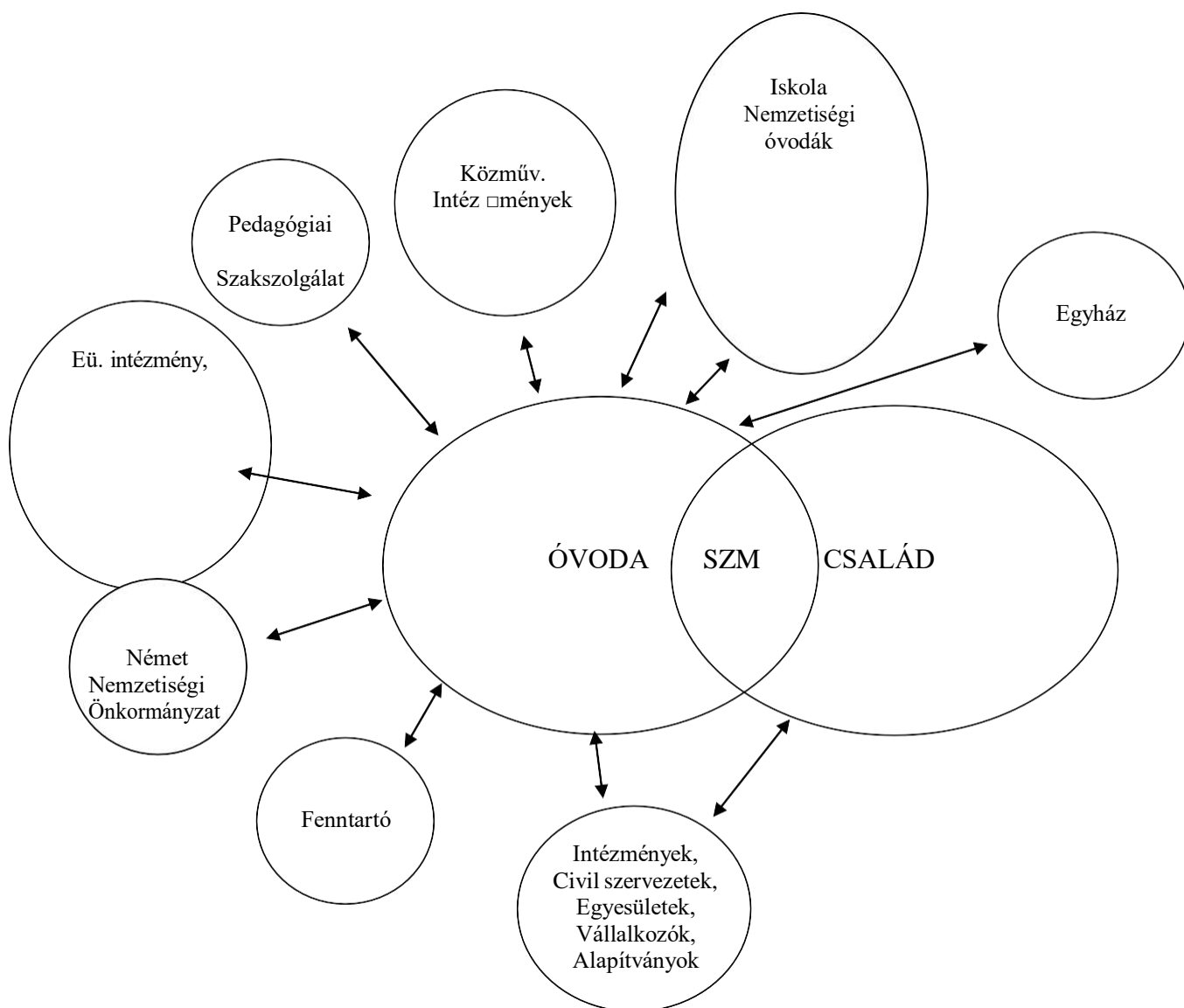
- Intézményünk védőnője, a kölcsönösség elvén tart kapcsolatot óvodánkkal. Alkalmoszerűen ellenőrzi az esetleges fejtetvesség megjelenését és tudatja a további teendőket.
- Egészséges életmóddal kapcsolatos foglalkozások tartása csoportonként.

3.4.11. Az óvoda kapcsolata a közművelődési intézményekkel

Nevelésünk hatékonysága, és sokszínűsége érdekében fontosnak tartjuk, hogy rendszeres és folyamatos kapcsolatot tartsunk a településen és annak környezetében található közművelődési intézményekkel. Sok kisgyermek csak ezen kapcsolat keretében jut el ezekre a helyekre.

Az együttműködés formái:

- rendszeres színházi előadások látogatása Ajkán a Városi Művelődési Központban
- a települési Könyvtár látogatása,
- időszakos kiállítások látogatása a Közösségi Házban,
- Falumúzeum látogatása.

4. AZ ÓVODAI ÉLET TEVÉKENYSÉGI FORMÁI

4.1.

JÁTÉK

A játék a fejlődésnek természetes közege, alapvető tevékenységi formája és leghatékonyabb eszköze. A játék legyen az öröm és élmény forrása az érzelmi hatások feldolgozásának lehetősége.

A játék komplex tevékenységforrás, melyet tudatosan felhasználunk a nevelés folyamatában céljaink eléréséhez. A játék, mint domináns tevékenység magában hordja a másik két tevékenység elemeit is (munka, tanulás). Motívuma az öröm, a bánat, a kaland feszültsége, az erő próbálgatása, az önkifejezés és kommunikáció igénye. Olyan körülményeket teremtünk, amelyben a gyermekek fogalomalkotása fejlődik, a magyar és a német mondatalkotást és a szóbeli kapcsolatteremtés lehetőségét biztosítjuk.

1. A játék a kisgyermekkor legfontosabb és legfejlesztőbb tevékenysége, s így az óvodai nevelés leghatékonyabb eszköze. A játék szabad képzettársításokat követő szabad folyamat a kisgyerek elemi pszichikus szükséglete, melynek mindennap visszatérő módon, hosszan tartóan és lehetőleg zavartalanul ki kell elégülnie. A kisgyerek a külvilágból és a saját belső világából származó tagolatlan benyomásait játékában tagolja. Így válik a játék kiemelt jelentőségű tájékozódó, kreativitásukat fejlesztő és erősítő, élményt adó tevékenységgé.

2. A kisgyermek első valódi játszótársa a családban, az óvodában is a felnőtt – a szülő és az óvodapedagógus. Utánozható mintát ad a játéktevékenységre, majd amikor a szabad játékfolyamat már kialakult, bevonható társ marad, illetve segítővé, kezdeményezővé lesz, ha a játékfolyamat elakad. A felnőtt jelenléte teszi lehetővé a gyerekek közötti játékkapcsolatok kialakulását is

Programunk teljes egészében a játéktevékenység köreire épül, megkülönböztetve a szabad játék tevékenységeit, és az óvónő által felajánlott tevékenységeket, melyek a szervezettebb játékos tanulást jelentik, és tervszerűen előkészítettek és felajánlottak. Az önmagában is élményt jelentő játék alapozza meg a hatékony tanulást.

Az óvodapedagógus feladata:

- A játékhoz szükséges nyugodt légkör, elegendő idő és megfelelő hely biztosítása.
- Lehetőség megadása a félrehúzódásra, egyedüllétre.
- A szabad társ, eszköz, helyválasztás, élményszerzési lehetőségek biztosítása különböző játékformákhoz (a gyermekek spontán érdeklődésének megfelelően).
- A játék továbbfejlesztésénél az egyéni sajátosságok figyelembe vétele.
- A pedagógus a feltételek megteremtésén dolgozva, szükség esetén együttjátszva, kezdeményezve, ösztönözve legyen jelen a gyermekek játéktevékenységében.
- A kétnyelvű beszédfejlesztés is túlnyomó részben a gyermekek játéktevékenységébe épülve valósul meg, mert ennek a tevékenységnek van a legnagyobb érzelmi töltete.
- A tanulási folyamatok megvalósításának is elsődleges szempontja az legyen, hogy az játékba integrálva, tudatos tervezéssel valósuljon meg.

A jó játék feltételei

- kapjanak elegendő időt a szabad játékválasztásra,
- legyen lehetőségük a kuckózásra,
- használhassák kreatív módon a különböző játékeszközöket (szabad, kreatív téralakítás ill. játékkombinálás),
- legyen lehetőségük a megkezdett játék későbbi folytatására,
- legyenek megfelelő, esztétikus eszközök a játéktevékenységekhez,
- a szerepjátékokhoz készült eszközök tükrözzék a nemzetiségi jelleget, ösztönzőleg hassanak,
- játszhassanak természetes anyagokkal, készítsenek a felnőttekkel is játékokat ezekből,
- álljanak rendelkezésre mindkét nyelven kezdeményezett irodalmi anyagok képeskönyv formájában, melyek megismerésében az óvodapedagógus legyen mindig partner

Játékfajták

Gyakorló játék: véletlen mozgásból ered, melynek ismételtetése a gyermek számára örömet okoz. (Rakosgatás, húzható-tologató játékok, vízöntögetés, papírtépés stb.) A sokszori ismétléssel, gyakorlással a különböző funkciók fejlődnek. Gyakorló játék jelentkezik a konstrukciós és szerepjáték elemeiként is.

Szimbolikus játék: nevelési szempontból a leggazdagabb lehetőségeket nyújtja. A szerepjátékban a gyermekek a valóságos közösségi életüket élik, benne és általa alakul maga a gyermekközösség. Azonosulnak az óvónő, a szülő cselekvéseivel, szavaival, megjelenítik a felnőttek és a gyerekek közötti kapcsolatokat és közben új magatartásformákat sajátítanak el.

Konstruáló játék: mely során a gyerekek kockákból, játékszerekből, alkatrészekből és anyagokból különböző építményeket, új játékszereket, tárgyakat hoznak létre. Kialakul az alkotás öröme, fejlődik kreativitásuk és konstruáló képességük. Az egyre igényesebb alkotások fejlesztik esztétikai érzéküket.

Szabályjáték: pontos, meghatározott szabályok szerint zajlik, melyek betartása nagyon fontos. A mozgásos szabályjátékok (körjátékok, fogócskák, bújócskák, labdajátékok, mozgásos versenyjátékok) a gyermekek mozgását fejlesztik. Az értelmi képességeket fejlesztő játékok (társasjátékok, kirakók, dominók, kártyák) a gyermekek gondolkodása, emlékezete, analízáló-szintetizáló képessége, megfigyelőképesség fejlesztésében játszanak kiemelkedő szerepet.

Dramatikus játék, bábozás: a gyermekek irodalmi élményeiket szabadon választott, kötetlen módon dramatizálják. Forrásai a népmesék, történetek, a gyermekek által szerzett tapasztalatok, vagy elképzelésük alapján született jelenetek. Lehet az óvónő bábjátéka – a gyerekek mind nézők vesznek részt – a gyerekek bábjátéka óvónői segítséggel történhet a gyerekek által készített bábokkal vagy kész eszközökkel. A játék folyamatában az óvodapedagógus tudatos jelenléte biztosítja az indirekt irányítás felelősségét. Az óvodában fontos a szabad játék túlsúlyának érvényesülése. A játék kiemelt jelentősége az óvoda napirendjében, időbeosztásában is megmutatkozik.

A gyermekek kétnyelvű beszédképességének fejlesztése a játékokban

A játék során számtalan alkalom adódik a személyes példaadásra a kétnyelvű nevelés terén. A gyermekek felfokozott érzelmi közegben hatékonyabb befogadóivá válnak mind a verbális mind a nonverbális kommunikációs hatásoknak. Kiemelt feladatunk, hogy a felnőtt tudatosan, példaértékűen használja a játék során ezeket az eszközöket mind az anyanyelv, mind a nemzetiségi nyelv elsajátítása érdekében.

4.2. VERS, MESE

Az érzelmi biztonság megadásának s az anyanyelvi nevelésnek egyaránt fontos eszközei a többnyire játékos mozgásokkal is összekapcsolt mondókák, dúdolók, versek. Ezek ritmusukkal, a mozdulatok és szavak egységével a gyermeknek érzéki-érzelmi élményeket adnak.

A magyar gyermekköltészet, a népi hagyományok gazdag és sok alkalmat, jó alapot kínálnak a mindennapos mondókázásra, verselésre. A mese a gyermek érzelmi-értelmi és erkölcsi etikai fejlődésének és fejlesztésének egyik legfőbb segítője. A mese -képi és konkrét formában – tájékoztatja a gyermeket a külvilág és az emberi belső világ legfőbb érzelmi viszonyatairól, a lehetséges, megfelelő viselkedésformákról.

A mese életkorilag megfelel az óvodás gyermek szemléletmódjának és világképének. Visszaigazolja a kisgyermek szorongásait, s egyben feloldást és megoldás kínál.

A tárgyi világot is megelevenítő, átélkesítő szemléletmódja és az ehhez társuló, a szigorú ok-okozati kapcsolatokat feloldó mágikus világképe, csodákkal és átváltozásokkal nem elvezet a mélyebb értelemben vett pszichikus realitásra és a külvilágra irányított megismerési törekvésekre, hanem ráébreszt ezekre.

A mesélővel való személyes kapcsolatban a gyermek nagy érzelmi biztonságban érzi magát, s a játéktevékenységhez hasonlóan a mesehallgatás belső képvilágot jelenít meg. A belső képalkotásnak ez a folyamata a gyermeki élményfeldolgozás egyik legfontosabb formája. A gyermek saját vers- és mesealkotása, annak mozgással és/vagy ábrázolással történő kombinálása az önkifejezés egyik módja.

A mindennapos mesélés, mondókázás és verselés a kisgyermek mentális higiéniájának elmaradhatatlan eleme. Az óvodában a népi, a klasszikus és a kortárs irodalmi műveknek egyaránt helye van. A gyermekköltészet, a magyar és német nemzetiségi népi hagyományok jó lehetőséget nyújtanak a mindennapos verselésre, mondókázásra, mesélésre.

Az óvodába kerülő gyermekek többsége már a családban is találkozik csiklandozó, lovagoltató, höcögtető, tapsoltató napi játékokkal magyar és német nyelven egyaránt.

Kiscsoportban kibővül a kör altató, ujjkiszámoló, hintáztató, fülhúzogató, arcsimító mondókák mondogatásával, páros játékokkal, melyek ritmusukkal a mozdulatok és szavak egységével érzelmi élményt nyújtanak. Középső és nagycsoportban már a közvetlen környezetről, természetről, természeti jelenségekről, állatokról is hallanak és mondanak mondókákat, verseket.

Képeskönyvek nézegetése közben a képek alapján is mondanak mesét, verset, mondókát német nyelven is.

A tevékenység célja:

- A gyermekek érzelmi, erkölcsi, értelmi fejlődésének segítése, pozitív személyiségjegyek megalapozása, a csodákkal teli meseélmények segítségével és a versek zeneiségével, rímeinek csengésével.
- A mese segítségével – képi és konkrét formában – tájékoztassuk a gyermeket a külvilág és az emberi belső világ legfőbb érzelmi viszonyatairól, a lehetséges, megfelelő viselkedésformákról.
- Az óvodában a 3-7 éves gyermekek életkori sajátosságaihoz igazodóan a népi - népmesék, népi hagyományokat felelevenítő mondókák, rigmusok, a magyarság történelmét feldolgozó mondavilág elemei, meséi -, a klasszikus és a kortárs irodalmi műveknek egyaránt megjelenjenek a tevékenység tervezése és anyagválasztása során.
- Visszaigazolja a kisgyermek szorongásait, s egyben feloldást és megoldást kínál.

Az óvodapedagógus feladata:

- A felhasznált irodalmi anyagok igényes összeállítása mindkét nyelven.
- Lehetőségek teremtése a gyermekek önálló szöveg és mesemondásához.
- A mesélés, verselés, bábozás feltételeinek pedagógiai tapintattal történő megteremtése,
- Játékos mozgással összekapcsolt mondókákkal, versekkel és mesékkal – a gyermek óvodába lépésétől kezdve – érzelmi biztonság nyújtása.
- A mindennapos meséléssel, verseléssel folyamatos élménynyújtás német nyelven is.
- Személyes kapcsolatalakítással, arcmimikával és hangjátékkal a mese életre keltése, és ezzel a gyermek hozzásegítése az érzelmi azonosuláshoz, az átéléshez.
- Megfelelő minőségű képes – és mesekönyvek, valamint a gyermekek számára készült egyéb könyvek biztosítása.
- Gyermekszínházi előadásokon való részvétel szervezése.
- A család figyelmének felhívása a rendszeres mesélés, együttlét fontosságára, a képes – és mesekönyvek hasznosságára és arra, hogy tegyék lehetővé a gyermek számára meseélményeiknek játékkal és rajzzal történő kifejezését is.

Módszertani alapelvek

- a mese-, versmondás spontán játékos jellegének érvényesítése,
- mindkét nyelv kultúrkincséből egyéni repertoár összeállítása,
- dramatizálással, bábozással kommunikációs helyzetek teremtése, beszédkésztség fejlesztése,
- esztétikus, figyelemfelkeltő eszközök alkalmazása, a nemzetiségi sajátosságok kiemelése.

Fejlődési jellemzők az óvodáskor végén:

- Örömmel várja a mesélést.
- Mesekezdeményezésen szívesen vesz részt.
- Képes kitartóan figyelni.
- Emlékezetében megtartja az egyszerűbb mesefordulatokat.
- Képes a folytatásos mese szálait felidézni.
- Képes a folytatásos mese szálait, epizódjait összekötni.
- Szívesen nézeget képeskönyvet.
- A képeskönyvet megbecsüli, vigyáz épségére.
- Szívesen mond verset.
- Szereti a mondókákat.
- Képes történeteket elmondani.
- Képes meséket, történeteket alkotni.
- Elkezdett történetet fantáziája segítségével folytatni tud.
- Ismeri a színházi magatartás alapvető szabályait.

4.3. ÉNEK, ZENE, ÉNEKES JÁTÉK, TÁNC

Az óvodában a környezet hangjainak megfigyelése, az ölbéli játékok, a népi gyermekdalok, az éneklés, az énekes játékok, a zenélés örömet nyújtanak a gyermeknek, egyben felkeltik zenei érdeklődését, formálják zenei ízlését, esztétikai fogékonyságát. Az élményt nyújtó

közös ének-zenei tevékenységek során a gyermekek felfedezik a dallam, a ritmus, a mozgás szépségét, a közös éneklés örömét. A népdalok éneklése, a gyermek néptáncok és népi játékok a hagyományok megismerését, továbbélését segítik. Az óvodai ének-zenei nevelés feladatainak eredményes megvalósítása megalapozza, elősegíti a zenei anyanyelv kialakulását.

Az énekes népi játékok és az igényesen válogatott kortárs művészeti alkotások fontos eszközül szolgálnak a gyermek zenei képességeinek (a ritmus, éneklés, hallás, mozgás) és zenei kreativitásának alakításában. A felnőtt minta utánzásával az éneklés, zenélés részévé válik a gyermek mindennapi tevékenységének.

A tevékenység célja:

- A gyermek érzelmi biztonságának kialakításának, megerősítésének eszközei az ölbéli játékok, amelyek felkeltik a gyermekek zenei érdeklődését, formájuk zenei ízlésüket.
- Az óvónővel együttes énekek, táncok során utánozzák a bemutatott mozgást, megfigyelik és megkülönböztetik a környezet különböző hangjait, figyelmesen hallgatják az óvónő énekes, hangszeres előadását, megtanulják az egyszerű ritmushangszerek használatát.
- Megtanulják a zenei anyanyelvük alapját képező egyszerű mozgással kísért dalokat, a bonyolultabb mozgásos dalos játékokat magyar és német nemzetiségi nyelven egyaránt.

Az óvodapedagógus feladata:

- A zenei nevelés alapvető feltételeinek megteremtése.
- A foglalkozások megszervezése változatos módszerekkel a gyerekek aktív részvételével a csoportszobában vagy a szabadban.
- A gyerekek egyéni adottságainak, képességeinek figyelembe vétele.
- A gyerekek életkorának, fejlettségének megfelelő hangszerek biztosítása foglalkozásokon és játékidőben.

- Folyamatos zenei élménynyújtása mozgásos játékokkal.
- Mozgáskultúrájuk fejlesztése.
- Esztétikai fogékonyságuk fejlesztése.
- Nemzetiségi gyermekdalok, játékok tanítása.

Módszertani alapelveink

- egyéni képességek figyelembe vétele,
- tapasztalatszerzés, lehetőségek nyújtása,
- differenciálás egyéni fejlődési ütemelvének alkalmazása,
- játékos cselekvések, a hagyományok ápolása, életben tartása.

Fejlődési jellemzők az óvodáskor végén:

- Örömmel, szívesen játszik dalos játékokat.
- Bátran énekel, akár egyedül is, korához képest tisztán énekel,
- Zenei érzékenysége, fogékonysága életkorának megfelelő
- Megkülönbözteti a zenei fogalompárokat: halk-hangos, gyors-lassú ...
- Mozgása esztétikus, ritmust követő
- Auditív észlelése, megfigyelése, emlékezete és intermodalitása fejlett
- Szívesen hallgat zenét
- Képes érzékeltetni az egyenletes lüktetést
- Felismeri néhány hangszer hangját
- Maga is képes egyszerűbb hangszerek használatára (dob, cintányér, triangulum)
- Ismeri a népszokásokhoz kapcsolódó dalokat, dalos játékokat, rigmusokat.
- A nemzetiség zenéire az egyszerűbb, életkoruknak megfelelő jellegzetes nemzetiségi tánclépésekkel tudnak táncolni.

4.4. RAJZOLÁS, FESTÉS, MINTÁZÁS, KÉZI MUNKA

A rajzolás, festés, mintázás, építés, képalakítás, a kézi munka, ábrázolás különböző fajtái, a műalkotásokkal, népművészeti elemekkel, az esztétikus tárgyi környezettel való ismerkedés is fontos eszközei a gyermeki személyiség fejlesztésének.

Az ábrázoló tevékenységekre az egész nap folyamán teret biztosítunk. Fontos maga a tevékenység s ennek öröme, valamint az igény kialakítása az alkotásra, az önkifejezésre, a környezet esztétikai alakítására és az élmények befogadására.

Ezen tevékenységek az egyéni fejlettséghez és képességekhez igazodva segítik a képi-plasztikai kifejezőképesség, komponáló-, térbeli tájékozódó- és rendezőképességek alakulását, a gyermeki élmény és fantáziavilág gazdagodását és annak képi kifejezését: a gyermek tér-forma és szín képzeletének gazdagodását, képi gondolkodásuk fejlődését, szép iránti nyitottságuk igényességük alakítását.

A tevékenység célja:

- A gyermekek tér- forma- szín képzetének gazdagítása.
- Az ábrázolás különböző fajtáival (rajzolás, festés, mintázás, építés, képalakítás) továbbá a műalkotásokkal és a népművészeti elemekkel, szokásokkal, hagyományokkal, nemzeti szimbólumokkal való ismerkedés.
- Esztétikai érzékenységük, szép iránti fogékonyságuk, igényességük alakítása, az esztétikus tárgyi környezettel való ismerkedésen keresztül a gyermeki személyiség formálása.
- Élmény és fantázia világának képi, szabad önkifejezésének elősegítése. a tehetség kibontakoztatása.

Az óvodapedagógus feladata:

- A gyermekek érdeklődésének felkeltése az ábrázolás anyagai, eszközei, technikái iránt.
- Az eszközök használatának megismertetése.
- Az alkotás vágyának felkeltése, fenntartása.

- A gyermekek ábrázoló készségének fejlesztése az egyéni képességek figyelembevételével
- A szabadidős illetve kötött ábrázolás tárgyi, hangulati feltételeinek megteremtése.
- A gyermeki alkotások közösségi rendezvényeken való bemutatása.

Tevékenységek színtere:

- Képalakítás: firkaálás, rajzolás, táblára, aszfaltra krétával, papírra zsírkrétával, filctollal és ceruzával, homokba: bottal, ujjal, kavicsal, festés: ujjal, vastag, majd vékonyabb ecsettel; ragasztás: papírból, textillel, a természet kincseivel.
- Plasztikai munkák: képlékeny anyagok alkalmas eszközökkel való formálása, alakítása;
- A barkácsolás eszközeinek, a kézimunka és az ábrázolás technikájának együttes használata a tárgykészítés céljának megfelelően.
- Építés: nagyobb méretű elemekből összeállított térrészek, búvóhelyek építése, udvari játék során a homokban, hóban építmények létrehozása, makettek építése és berendezése.
- Műalkotások nézegetése, a környezetben látható esztétikus jelenségek megfigyelése, múzeum, kiállítása lehetőség szerinti meglátogatása.

Módszertani alapelveink

- a gyermekek életkori és egyéni sajátosságait figyelembe vesszük,
- a differenciált bánásmód elvében érvényesítjük az egyéni adottságokat, az egyéni fejlődési ütemet,
- a kiemelkedően tehetséges gyermekekre külön oda figyelünk és fejlesztjük őket,
- a motiváció elvét biztosítjuk,
- a tevékenység tárgyi és hangulati feltételeit biztosítjuk,
- a játékosság elvét érvényesítjük.
-

Fejlődés jellemzői az óvodáskor végén:

- Bátran, szívesen használja az ábrázolás eszközeit.
- Élményeit képes megjeleníteni.
- Szem-kéz mozgása összerendezett, megfelelő a finommotorikus képessége, nem görcsös, biztos a vonalvezetése. Vonalvezetése balról jobbra halad.
- Helyesen fogja és használja a ceruzát, ecsetet, ollót és egyéb eszközöket.

- Ismeri a különböző technikákat, azokat képes alkalmazni.
- Ismeri a hat alapszínt, ezeket bátran használja.
- Vizuális észlelése, megfigyelése, emlékezete korának megfelelő.
- Szívesen alkot közösen a többi kisgyermekkel, ötletet, javaslatot saját döntése alapján mérlegel.
- Ábrázolása során kitartó, akár több napon keresztül is képes munkálkodni.
- Alkotás közben ügyel környezetére és saját maga, munkája tisztaságára.
- Szereti maga körül a harmóniát, a szépet, szívesen díszíti a környezetét.
- Térlátása korának megfelelő.
- Képes rácsodálkozni a szépre, esztétikus látványra, képes esztétikai véleményt alkotni

4.5. MOZGÁS

A mozgás az óvodás korú gyermek lételeme. Hangsúlyozott szerepet tölt be az egészséges életmódra nevelésben. A torna, a mozgásos játékok fejlesztik a gyermekek természetes mozgását (járás, futás, ugrás, támasz, függés, egyensúlyozás, dobás) és a testi képességeit, mint az erő, ügyesség, gyorsaság állóképesség, társra figyelés.

Kedvezően befolyásolják a gyermeki szervezet növekedését, teherbíró képességét és az egyes szervek teljesítőképességét.

Felerősítik és kiegészítik a gondozás és egészséges életmódra nevelés hatását. A mozgáskultúra fejlesztése mellett segítik a térben való tájékozódást, a helyzetfelismerést, a döntést és az alkalmazkodóképességet, valamint a személyiség akarati tényezőinek alakulását.

A tornának, játékos mozgásoknak az egészséges életmódot erősítő egyéb tevékenységeknek teremben és szabad levegőn, eszközökkel és eszközök nélkül, spontán vagy szervezett formában az óvodai nevelés minden napján – az egyéni szükségleteket és képességeket figyelembe véve – minden gyermek számára lehetőséget biztosítunk.

A tevékenység célja:

- A rendszeres egészségfejlesztő testmozgás, a gyermekek egyéni fejlettségi szintjéhez igazodó mozgásos játékok és feladatok, a pszicho motoros készségek és képességek kialakításának, formálásának és fejlesztésének eszközei.
- A mozgásos játékok, tevékenységek, feladatok rendszeres alkalmazása kedvezően hatnak a kondicionális képességek fejlődésére, amelyek befolyásolják az egészséges fejlődést. Fontos szerepük van a helyes testtartáshoz szükséges izomegyensúly kialakulásában, felerősítik, kiegészítik a gondozás, és egészséges életmódra nevelés hatásait.
- A spontán, a szabad játék kereteiben végzett mozgásos tevékenységeket kiegészítik az irányított mozgásos tevékenységek.
- A mindennapi szabad játékban megjelenő mozgásos tevékenységeknek, az egészségfejlesztő testmozgásnak az óvodai nevelés minden napján, az egyéni szükségleteket és képességeket figyelembe véve, minden gyermek számára lehetőséget kell biztosítani. Törekedni kell a gyermekeket legjobban fejlesztő, kooperatív mozgásos játékok széleskörű alkalmazására, a szabad levegő kihasználására.

Az óvodapedagógus feladata:

- A mozgás beépítése természetes módon a gyermekek tevékenységébe.
- Mozgásra inspiráló biztonságos környezet kialakítása.
- A gyermekek mozgáskedvének megőrzése, illetve szükség esetén felkeltése, a mozgásos tevékenység pozitív megerősítése.
- A baleset elkerülése érdekében a mozgástevékenység szabályainak kialakítása a gyermekkel közösen majd fokozott betartása.
- Mozgásos tevékenység lehetőségének biztosítása a csoportszobában és az udvaron.
- A gyermekek életkorához és egyéni fejlettségi szintjéhez igazodó mozgásos tevékenységre inspiráló eszközök kiválasztása, folyamatos cseréje.
- A mozgásos foglalkozások anyagának összeállítása, figyelembe véve a csoport és az egyéni fejlettség aktuális állapotát.
- A mozgásos foglalkozások anyagába testalkati deformitások megelőzésére speciális gyakorlatok beiktatása.
- Tiszta, jó levegő biztosítása a tornateremben.
- Differenciálás a tevékenységek irányításánál és értékelésénél az egyéni fejlődési jellemzők figyelembe vétele.
- Szükség esetén a dajka segítségének igénybevétele (baleset elkerülése)
- A gyermekek optimális terhelésére.
- A mozgásos foglalkozások szervezése elegendő időt hagy a gyakorlásra, illetve megadja a lehetőséget a tevékenységből való kilépésre
- A mozgásfoglalkozások szervezése biztosítja a folyamatos mozgás lehetőségét, kiküszöböli a várakozási időt.
- Eszközként, az anyagtól függően, kézi szerek használata.
- A napi tevékenységek részeként a mozgásos játékok előtérbe helyezése.
- Kiemelt prevenciós feladatok megvalósítása: nagymozgás fejlesztés, egyensúlyérzék- fejlesztés, szem-kéz, szem-láb koordináció fejlesztése, testsémafejlesztés, térpercepció fejlesztés, finommotorika fejlesztés, keresztcsatornák fejlesztése.

Módszertani alapelveink

- a gyerekek egyéni képességeihez való alkalmazkodás,
- cselekvéses tapasztalatszerzési lehetőségek biztosítása.

Fejlődési jellemzők az óvodáskor végén:

- Igényli a mindennapos mozgást, mozgása harmonikus, összerendezett.
- Téri tájékozódása kialakult, irányokat meg tud különböztetni, magabiztosan alkalmazza a jobb-bal kifejezéseket.
- Ismeri saját testét, testrészeit, képes meg is nevezni.
- Fizikai erőnléte, állóképessége életkorának megfelelő
- Kialakult a szem-kéz, szem-láb koordinációja, fejlett az egyensúlyérzéke, tud rollerezni vagy biciklizni.
- A mozgásos játékok, gyakorlatok téri helyzetek felidézésére képes, vizuális memóriája korának megfelelően fejlett.
- Ismer legalább egy labdajátékot (foci, kidobós), 2-3 kéziszer használatát (labda, ugrókötel, karika), érdeklődik valamely sportág iránt.
- Képes alkalmazkodni társaihoz, korához képest fejlett az önuralma, toleráns, együttműködő, segítőkész.
- Ismeri a csapatjáték szabályait, egészséges versenyszellemmel képes küzdeni.

4.6. A KÜLSŐ VILÁG TEVÉKENY MEGISMERÉSE

A gyermek aktivitása és érdeklődése során tapasztalatokat szerez a szűkebb és tágabb természeti-emberi-tárgyi környezet formái, mennyiségi, téri viszonyairól. A valóság felfedezése során pozitív érzelmi viszonya alakul a természethez, az emberi alkotásokhoz, tanulja azok védelmét, az értékek megőrzését.

A gyermek, miközben felfedezi környezetét, olyan tapasztalatok birtokába jut, melyek a környezetben való, életkorának megfelelő biztos eligazodáshoz, tájékozódáshoz szükségesek.

- megismeri a szülőföld, az ott élő emberek, a hazai táj, a helyi hagyományok, néphagyományok, szokások, a családi, a tárgyi kultúra értékeit, megtanulja ezek szeretetét, védelmét is
- megfigyelik az óvodában a felnőttek munkáját
- játékaik során megjelenítik a családi szerepeket
- megfigyelik és gyakorolják a felnőttek foglalkozásához kapcsolódó tevékenységeket
- gyakorolják a testükkel kapcsolatos ápolási teendőket
- séták alkalmával gyakorolják a helyes gyalogos közlekedést, megismerik a közlekedési eszközöket
- megfigyelik az évszakokat, részt vesznek az évszakokhoz kapcsolódó tevékenységekben (levéleseprés, szánkózás)
- megfigyelik a környezetükben található állatokat, növényeket és részt vesznek azok gondozásában
- tisztán tartják környezetüket
- óvják, védik a növényeket és az állatokat
- aktívan részt vesznek az ünnepi előkészületekben
- a környezet megismerése során matematikai tartalmú tapasztalatoknak, ismereteknek is birtokába jut, és azokat a tevékenységeiben alkalmazza
- felismeri a mennyiségi, alaki, nagyságbeli és téri viszonyokat: alakul ítélőképessége, fejlődik tér, sík és mennyiség szemlélete

A tevékenység célja:

1. A gyermek aktivitása és érdeklődése során tapasztalatokat szerez a szűkebb és tágabb természeti-emberi-tárgykörnyezet formái, mennyiségi, téri viszonyairól. A valóság felfedezése során pozitív érzelmi viszonya alakul a természethez, az emberi alkotásokhoz, tanulja azok védelmét, az értékek megőrzését.
2. A gyermek, miközben felfedezi környezetét, olyan tapasztalatok birtokába jut, amelyek a környezetben való, életkorának megfelelő biztos eligazodáshoz, tájékozódáshoz szükségesek. Megismeri a szülőföld, az ott élő emberek, a hazai táj, a helyi hagyományok és néphagyományok, szokások, a családi és a tárgyi kultúra értékeit, megtanulja ezek szeretetét, védelmét is.
3. A gyermek a környezet megismerése során matematikai tartalmú tapasztalatoknak, ismereteknek is birtokába jut és azokat a tevékenységeiben alkalmazza. Felismeri a mennyiségi, alaki, nagyságbeli és téri viszonyokat: alakul ítélőképessége, fejlődik tér-, síkés mennyiségszemlélete.

Az óvodapedagógus feladata:

- ismeretek bővítése a gyermekek spontán érdeklődésére, kíváncsiságára, érzelmeire, megismerési vágyára, élményeikre, tapasztalataikra alapozva
- a meglévő ismeretek elmélyítése, rendszerezése
- változatos tevékenységek biztosítása a felfedezésre, a megfigyelésre, a megismerésre.
- a lakóhely, a közvetlen környezet adottságainak kihasználása, séták, kirándulások szervezése
- a környezet szépségének felfedeztetése, érzékeltetése
- a szülőföldhöz a helyi népszokásokhoz, hagyományokhoz való pozitív érzelmi viszony alakítása
- a környezet szépségének, harmóniájának, felfedezésének megtanítása
- az összefüggések és az ok-okozati viszonyok megláttatása
- a környezetvédelem alapjainak: a föld, a levegő, a víz, a növény és állatvilág meghatározó szerepének, fontosságának tudatosítása
- környezetbarát szokások megalapozása, például takarékoskodás a vízzel, árammal, papírral
- a csoportszobában élősarok kialakítása
- növények, állatok fejlődéséről, gondozásáról, hasznáról ismeretek nyújtása

- a kirándulásokon természeti kincsek gyűjtése (lehullott termések, levelek, magok, tollak, fakérgék, kagylók, csigaházak, kőzetdarabok, kavicsok)
- alapvető közlekedési szabályok gyakorlása, közlekedési eszközök megismertetése a gyermekkel
- múzeumlátogatások szervezése.

Módszertani alapelveink

- cselekvéses, mikro csoportos tapasztalási lehetőségek biztosítása,
- játékos cselekvések,
- szervezett megfigyelések,
- egyéni fejlődés üteméhez való alkalmazkodás,
- problémahelyzetek teremtése,
- a tevékenység tárgyi és hangulati feltételeinek biztosítása, a folyamatos beszéd, a szóbeli kifejezőképesség fejlődésének biztosítása.

Fejlődési jellemzők az óvodáskor végén:

- tudja pontos lakcímét, saját és szülei nevét
- ismeri szülei foglalkozását
- különbséget tud tenni az évszakok között
- ismer a növény és állatvilág gyűjtőfogalmához tartozó pár növényt és állatot
- ismeri a növényápolás és állatgondozás egyszerűbb feladatait
- ismeri és betartja az alapvető közlekedési szabályokat
- felismeri a közlekedési eszközöket
- kialakulóban vannak azok a magatartási formák, szokások, amelyek a természeti és társadalmi környezet megbecsüléséhez, megóvásához szükségesek
- szívesen vesz részt kiránduláson, sétákon, kiállításon, rendezvényen
- logikus gondolkodása, logikai következtetése életkorának megfelelő
- problémamegoldó képessége megfelelő
- számfogalma 10-es számkörben mozog
- képes halmazokat összehasonlítani, tulajdonság szerint szétválogatni
- helyesen értelmezi és használja az összehasonlítás megítélésének fogalmait: hosszabb-rövidebb, kisebb-nagyobb, több-kevesebb ...
- ismeri az irányokat és helyesen értelmezi feladatvégzése során: jobbra-balra, előre-hátra, lent-fent.....

- helyesen használja a névutókat
- felismeri a sorba rendezés logikáját, azt képes folytatni
- az alapvető formákat felismeri, azonosítja
- képes részekből az egészet kirakni
- azonosságokat, különbségeket képes felismerni és megfogalmazni

4.7. Német nemzetiségi nevelés

A német nemzetiségi nevelés óvodai nevelésünk teljes egészét átszövi, figyelembe véve a gyermekek életkori sajátosságait és egyéni fejlettségét.

Az óvodai nevelésünk magába foglalja a nemzetiségi hagyományok, szokások megismerését továbbörökítését, valamint a nemzetiségi identitás megalapozását és fejlesztését. Német nemzetiségi nevelésünk fontos színtere az éneklés, az énekes játékok, zenehallgatás és a táncok. Gyermekeink megismerik a német nemzetiségi dalok, dalos játékok jellegzetességeit, a zenéhez szorosan kapcsolódó táncok alaplépéseit.

Nemzetiségi óvodai nevelésünk célja:

- az óvodáskorú gyermekeink életkori sajátosságainak és egyéni fejlettségének megfelelően a nemzetiségi nyelvének és kultúrájának megismerése,
- a nemzetiségi kultúra hagyományainak átörökítése és fejlesztése.

Az óvodapedagógus feladatai:

- Már az óvodába lépés pillanatától beszéljen a gyermekekhez németül, eleinte csak egy-egy szóval, később egy-egy tőmondatban.
- A német nemzetiségi tevékenységek anyagát magyar nyelvű tevékenységekre építve párhuzamos tervezéssel a német nyelv megismertetése, megszerettetése.
- A nemzetiségi óvodapedagógusok a rendszeresen visszatérő kommunikációs helyzetekben biztosítsák az utánzáson alapuló nyelvelsajátítást.
- Az érzelmi nevelés területén az identitás tudat kialakításának, a másság megismerésében és elfogadásában is használja ki a nyelv és a nemzetiségi kultúra kínálta lehetőségeket.
- A nemzetiségi identitás tudat kialakításához, az érdeklődés felkeltéséhez tárgyi eszközöket is használjon.
- A játék egy speciális formája a tanulásnak, mivel a gyermekeink legfőbb tevékenysége. Gyakorló játék során, szabályjátékok során (pl. memória) gyakorolják a szavak helyes kiejtését.

- Használja ki a mindennapi tevékenységek, játéksituációk kínálta lehetőséget a nyelvi helyzetek teremtésére.
- A visszatérő kommunikációs helyzetekben építsen az utánzáson alapuló nyelvelsajátítás megalapozására.
- Hagyjon elegendő időt a gyermekek megnyilatkozásaihoz, ne sűrgesse őket, fontos, hogy jól érezzék magukat, sikerélményük legyen.
- Biztosítson sok lehetőséget a hagyományápolásra. A hagyományörzésünk hassa át a teljes nevelési folyamatot, mert így az a gyermek személyiségét gazdagítja, beépül a gyermekek és a felnőttek teljes tevékenységrendszerébe és kiteljesíti a családokkal való együttműködést.
- Vegyen részt a régió nemzetiségi óvodáival való partnerkapcsolat fenntartásában.

A fejlődés jellemzői az óvodáskor végére

- a gyermekekben kialakul a pozitív érzelmi viszony a német kisebbség kultúrája és nyelve iránt,
- életkoruknak és egyéni képességeiknek megfelelően rendelkeznek olyan szókinccsel, amely lehetővé teszi, hogy a megszerzett ismereteiket német nyelven tudják közvetíteni,
- a gyermekek képesek a kommunikációs helyzetnek megfelelően viselkedni (egyszerű kérdések megértése, kérések teljesítése, válaszadó szerepének betöltése),
- nagy számban ismernek német nyelvű, ill. a német nemzetiség kultúrájából merített dalokat, verseket, mondókákat és játékokat,
- egyéni képességeiknek megfelelő mennyiségű passzív szókinccsel rendelkeznek,
- ismernek néhány helyi német nemzetiségi szokást, hagyományt, tisztelik és becsülik őket.

4.8.

Ünnepek, hagyományok, rendezvények

Fontos feladatnak tekintjük, hogy a mindennapok nevelési gyakorlatát átszöjjék azok a népszokások, hagyományok, ünnepek rendezvények, amelyek a múlt értékeit képviselve a népi gyermekjátékokon keresztül hozzájárulnak a magyar néphagyományok a települési hagyományok megismerésén túl, a múlt értékeinek átörökítéséhez. Mindezekhez igyekszünk kihasználni a magyar népi gyermekjátékok és a népi kismesterségek kínálta lehetőségeket.

Őszi ünnepkör (szeptember, október, november):

A természet ezer színben pompázik. A növények , állatok felkészülnek a télre. A fák bokrok lehullajtják lombjukat, a madarak elköltöznek, az itt telelő állatok élelmet gyűjtenek. Ez az időszak a fontos tapasztalások ideje. Séta kirándulások alkalmával megfigyelhetjük ezeket a változásokat, gyűjtögetünk, tapasztalatainkat megbeszéljük.

Egészség hét (szeptember)

A szeptemberi időszakban óvodánk kiemelt projektje az egészség hét. Ebben az időszakban minden az egészséges életmód körül forog. Egy héten keresztül olyan programokkal igyekszünk megkínálni a gyermekeket és szüleiket, amelyek az egészséges életmód, életvitel fontosságára gyakorlati módon hívják fel a figyelmüket. Ennek a projektnek a keretein belül az ANTSZ munkatársai , a védőnő is ellátogat hozzánk. A szülői munkaközösség segítségével közös sportdélutánt szervezünk a gyermekeknek és szüleiknek.

Termésünnep (október)

Óvodánkban az őszi időszakban a csoportok, egyénileg és csoportosan is gyűjtik a folyamatosan érő őszi gyümölcsöket, terményeket. A kóstoláson kívül a terményeket felhasználjuk kreatív együtt munkálkodásra. A termésünnepet megelőző hetek már az őszi betakarítás a zöldségek, gyümölcsök megismerése körül forognak. A csoportok terménybábokat, figurákat készítenek. Az óvoda dolgozóinak jóvoltából egészséges harapnivalók, és látványos kiállítások várják a családokat ezen a napon. A programok tárháza évről évre színesedik, bővül. Igyekszünk a helyi kulturális csoportokat megkeresni, hogy ezen a napon műsorukkal szórakoztassák a gyerekeket és szüleiket. A nap végén sorba rendeződünk, és elől, kis kordéban egy tökkel, kukoricával, -szimbolizálva a természet-énekelve körbesétáltunk a falu néhány utcáján, majd a főtéren még egyet dalolva, eloltjuk a lámpásokat, és elbúcsúzunk egymástól.

Őszi ünnepkör tenni valói:

- termények, levelek, gyümölcsök, zöldségek gyűjtésének szervezése
- gyümölcs, zöldség ízleltetése, gyümölcsnapok szervezése
- felkészülés, felkészítés az őszi közös rendezvényekre

Téli ünnepkör:

Mikulás (december 6.)

Miklós napja, december 6. Szent Miklós püspök emlék napja. Ez a hagyomány a Miklós járás német területről származik és Szent Miklós történetéhez kapcsolódik. A szegény családokat megajándékozó Szent Miklós története nyomán XVI. század óta adományozó a Mikulás. Az óvodában nagy öröm, ha találkoznak a gyermekek a Mikulással. A gyermekek és az óvónők feldíszítik a csoportszobát és kis műsorral (vers, ének) fogadják a Mikulást.

Mikulás disco (december)

A decemberi időszakban ezen a napon délután a közösségi házba várjuk a gyerekeket és szüleiket. Ide is megérkezik a Mikulás. A várakozás perceit közös énekléssel, verseléssel töltjük, majd az ajándékozás után játékos feladatokkal szórakoztatjuk gyermekeinket. Ennek a programnak a megszervezésében és lebonyolításában a szülői munkaközösség aktív szerepet vállal.

Advent

A keresztény ünnep hagyományaihoz tartozik. Az óvodában, a csoportokban adventi naptárokat készítünk, ünnepváráshoz izléseken feldíszített környezetet hozunk létre

Óvodánkban évek óta kialakított szokás, hogy a csoportok adventi koszorút készítenek, melynek gyertyái szimbolizálják a karácsonyig tartó várakozási időt.

Az adventi időszakban karácsonyi játszóházat szervezünk és ellátogatunk az iskolába, ahol megnézzük a gyerekek karácsonyi műsorát.

Karácsony (december)

A kereszténység legszebb ünnepe, Jézus születésének napja. Településünkön a Christkhindl-i járás hagyománya kapcsolódik ehhez az ünnephez. Ilyenkor gyönyörű gyöngyökkel ékesített ruhákban lányok egy csoportja járja végig a település házait és az un. leánybetlehemes játékkal szórakoztatják a családokat. Óvodánkban minden csoportban jelképes betlehemet készítünk, ahol megjelenik a Christkhindl baba is. Ebben az időszakban az összetartozás erejét, a család, a közösség fontosságát hangsúlyozzuk. Megpróbáljuk az óvodában is visszaadni az ünnep hangulatát. Minden csoportban fenyőfát díszítünk, ajándékkal kedveskedünk a gyerekeknek. A szépen terített ünnepi asztallal és közös étkezés mind-mind az ünnep hangulatát emeli.

Farsang (február)

Vízkeresztől, hamvazó szerdáig tart. Óvodánk mindhárom csoportjában rendezünk farsangi ünnepséget. Ezen a napon szépen terített ünnepi asztal várja a gyerekeket, amelyre az ünnepi finomságokat az óvoda főzőkonyháján dolgozók és a csoportos dajkák készítik el. A közös reggelit minden csoport az erre a napra összeállított kis műsorával folytatja, amely rögzítésre is kerül, így a szülők is közvetve részesei lehetnek a délelőtti eseményeknek. Az óvónők interaktív részvétellel segítik a gyermekek szórakozását. A gyermekeknek íródott zenéken kívül helyet kap a nemzetiségi zenei hagyomány, báli zene is.

Téli ünnepkör tennivalói:

- madáretetők felállítása és ezek rendszeres feltöltése
- téli hagyományos játékok játszása (hóemberkészítés, hógolyózás, szánkózás intenzív mozgásos játékok)

Tavaszi ünnepkör

Március 15.

Nemzeti ünnepünkről minden csoport megemlékezik. Játékosan megismertetjük a múlt történéseit, zenén, történeteken, táncon, népdalon keresztül. Történelmi jelképeket is készítünk (zászló, kokárda, csákó).

Húsvét – (március/április)

A kereszténység legnagyobb ünnepe, Krisztus feltámadása. Óvodánkban feldíszítjük a csoportszobákat tavaszi ágakat tároló vázákkal, hímes tojásokkal teli kosárákkal. A gyermekek az ajándékaikat az óvodaudvaron csoportonként készített fészekben kereshetik meg. A szülők közreműködésével erre a délelőtti nyuszisimogatót szervezünk.

Nemzetiségi táncfalalkozó (április)

Óvodánk nagycsoportosai minden évben részt vesznek a környékbeli nemzetiségi óvodák legnagyobb hagyományos rendezvényén a nemzetiségi óvodák találkozóján. Minden évben más-más óvoda ad helyszínt ennek a rendezvénynek. Itt betekintést nyerünk más települések óvodáinak kulturális hagyományaiba, megismerjük a mondókáikat, dalos játékaikat, táncaikat. Gyermekeink utaztatását a Német Nemzetiségi Önkormányzat támogatja.

Anyák napja – Évzáró (május)

Óvodánkban e két jeles eseményt egy napon ünnepeljük. A csoportok lázasan készülődnek, hogy az év során tanult magyar és nemzetiségi verseikkel, dalaikkal kedveskedjenek az édesanyáknak és a megjelent vendégeknek. Emellett minden kisgyermek saját készítésű ajándékkal lepi meg édesanyját. Csoport szinten elbúcsúztatjuk az iskolába készülő gyermekeinket is. Ballagási műsor után a szülők segítségével megvendégeljük őket.

Gyermeknap (május vége)

Az óvoda udvarán a délelőtti órában szervezzük meg a gyermeknapot. Különböző interaktív szórakoztató gyermekprogramokat szervezünk külső segítők közreműködésével. (tűzoltó, légvár, táncház, bohóc, zenés interaktív műsor)

A tavaszi ünnepkör tennivalói:

- állatok megfigyelése természetes környezetben
- kirándulások (autóbusszal is)
- városi közlekedés rendőri kísérettel, vasútállomás, piactér megtekintése
- húsvévi játszóház, ünnep
- anyák napja, évzáró
- látogatás a falumúzeumba, könyvtárba, iskolába
- nemzetiségi óvodák tánctalálkozója
- gyermeknap

Nyár:

- nemzetiségi nap
- nyári élet az udvaron, pancsolás, családi kirándulás.

Egyéb:

- születés és névnapok ünneplése
- színházlátogatás Ajkán
- alkalmi kiállítások, gyermekelőadások megtekintése, sportrendezvények.

Az év folyamán más aktuális rendezvényeken is részt veszünk a gyerekekkel és figyelemmel kísérjük az óvodáknak kiírt pályázatokat is.

Összevont szülői értekezletet tartunk az új nevelési évre felvett gyermekek szülei számára. Az iskolába készülő gyerekek szüleinek tájékoztató szülői értekezletet szervezünk, ahová meghívjuk az iskola igazgatóját, leendő első osztályos tanítóit.

4.9. MUNKA JELLEGŰ TEVÉKENYSÉGEK

Az óvodás korú gyermek óvodai életében a munka jellegű tevékenységek, a kooperatív tanulási formán keresztül fontos szerepet kapnak.

A gyermekek aktív részvételével, és érdeklődésével a munka jellegű tevékenységekben kreatívan fejlesztjük a gyermekek együttműködési készségét.

A munkavégzéshez szükséges attitűdök, képességek, készségek kialakítása (kitartás, önállóság, felelősség, céltudatosság) tevékenységeken keresztül történik.

Az egyes munkafajtákat fokozatosan vezetjük be, ezzel biztosítjuk a munka állandóságát és folytonosságát. Fontos, hogy a gyerekek a munka jellegű tevékenységeket, önként, örömmel végezzék. A munkafolyamat segítse a problémamegoldás, feldolgozás útját.

Feladatunk, hogy a felelősi rendszer segítse a szervezési, és összedolgozási folyamatokban a tevékenységek kontrolálását. A tevékenységhez kapcsolódó, spontán beszédhelyzetekben megjelennek a különböző beszédformák (udvarias megszólítás, cselekvésre szólítás, utánzásra késztetés, kérdés, köszönés, dicséret verbális kifejezései), a munkavégzéssel kapcsolatos fogalmak. A gyermek értékelése differenciáltan, konkrétan, reálisan, önmagához mérten történik.

A tevékenység célja

A gyermeki munka megszerettetésén keresztül olyan készségek, tulajdonságok kialakítása, melyek pozitívan befolyásolják a gyermekek közösségi kapcsolatát, kötelességteljesítését. A gyermek mindennapi tevékenységének része a munka jellegű tevékenység. Ahogy ez a tevékenység az idők során egyre önállóbbá válik, a gyermekek egyre magasabb fokú együttműködését igényli.

Munka jellegű tevékenységek fajtái

Önkiszolgáló munka:

Az önkiszolgáló munka a gyermekek természetes, mindennapi szükségleteinek önálló kielégítését, valamint környezetünk rendjének megőrzését és helyreállítását jelenti. Az önálló testápolás, étkezés, öltözködés munkát jelent a gyermek számára, az önkiszolgálás során képességek, kialakult szokások adják az alapját a naposi munkának.

Önkiszolgáló munkák:

- öltözködés, vetkőzés
- testápolás
- étkezés.

Naposi munka:

A naposi munka közösségi megbízatás. A naposság feladattudatot feltételez. A naponta választott naposok feladatai lehetnek: az asztal megterítése, az étkezéshez szükséges eszközök szétosztása és egyéb csoportonkénti szokások.

Kiscsoportban naposi munka még nincs, de a gyermekek fokozatosan tanulják meg az önkiszolgáláshoz szükséges lépéseket, pl. hogyan vegyék el a tányért, poharat.

Középső csoportban fokozatos bevezetése a naposi munka. Legyen a gyermek számára világos a kiválasztás módja, pl. legyen napos tábla. A „naposokat” megfelelő kellekkel jelöljük, pl. napos kötényt. Leterítik a terítőt, szétosztják az étkezéshez szükséges eszközöket, segíthetnek pl. a kenyér kiosztásában, letörlik az asztalt, összehajtják a terítőket. A naposok segítenek a foglalkozási eszközök kiosztásában, pl. színes ceruzák asztalra helyezése, és azok elrakásában.

Nagycsoportban sok feladat azonos, de nagyobb önállósággal végzik a gyermekek. Az asztalon az eszközöket rendezzék el, ügyeljenek, mi kerül a tányér jobb és bal oldalára. Önállóan öntenek a kancsóból, kiszolgálják társaikat.

Alkalomszerű munkák:

Az alkalomszerű munkák általában előre nem meghatározhatóak. Váratlansága, előre ki nem számíthatósága miatt megszervezése az óvodapedagógustól több figyelmet, átgondolást kíván. Pontosabb magyarázatot, jobb szervezést igényel. A gyermeknek pontosan értenie kell, mit várnak el tőle, hogy azt teljesíteni tudja. Át kell gondolnunk azt is, hogy a feladat teljesítéséhez hány gyermek kell, kit mivel lehet megbízni, stb.

Az egyéni fejlettségben mutatkozó nagy eltéréseket fokozottan kell figyelembe venni. A térben nehezebben tájékozódó gyereket pl. ne küldjük egyedül vagy a félénk gyerekeknek ne kelljen alig ismert felnőtthöz fordulnia.

A kisebbek kezdetben a felnőttel együtt végezzék a munkát, eleinte az önkéntesség alapján. Az óvónő feladata, hogy ösztönözze a gyereket, szívesen vállaljon megbízásokat, ezzel nem csak az önállóságát, hanem az önbizalmát is növeli. Arra törekszünk, hogy a gyerekek minél nagyobb önállóságra tegyenek szert, egyszerű feladatok adásával. Egy részük szabályosan ismétlődik más részük esetleges.

Ezek lehetnek:

- teremrendezés
- segítségnyújtás a felnőtteknek
- megbízások teljesítése
- ajándékkészítés
- segítségnyújtás a kisebbeknek, stb.

Évszakokhoz kapcsolódó munkák:

- a környezeti témakörökhöz kapcsolódva kérjük őket különböző gyűjtő munkára
- száraz gallyak felszedése, falevélseprés
- csíráztatás, rügyeztetés
- növények ültetése, gondozása, locsolása, stb.

Növény és állatgondozás:

- csoportjainkban található cserepes virág, akváriumok melyek gondozásához a gyermekek is segítséget tudnak nyújtani, pl. a halak etetése, virágültetés, locsolás.

Az óvodapedagógus feladata:

- életkorukhoz mért munkalehetőség biztosítása
- nyugodt, kiegyensúlyozott légkör megteremtése
- megfelelő eszközök biztosítása a munkafolyamat zökkenőmentes lefolyása érdekében.

Fejlődési jellemzők az óvodáskor végén:

- a testápolással kapcsolatos munkafolyamatokat önállóan, szükség szerint elvégzik
- étkezésnél helyesen használják a kanalat, kést, villát, merőkanalat, szalvétát
- öltözködésnél önállóak, tudnak gombolni, próbálkoznak a cipő kötéssel
- az önkiszolgáló tevékenységekre fordított idő fejlettségük növekedésével arányosan csökken
- a közösségért végzett munkák vállalásánál megjelenik helyes önértékelésük, önbizalmuk
- naposi feladataikat önállóan, pontosan végzik
- terítésnél ügyelnek az eszközök esztétikus elhelyezésére is
- felelősi munkákat szívesen vállalnak (pl.: mosdó, élősarok), és önállóan tejesítik

- a környezet rendjének megőrzésére ügyelnek, segítenek annak tisztán tartásában (csoportszoba, udvar, óvoda környezete)
- vigyáznak játékaikra és rendben tartják azokat
- munka jellegű tevékenységeiket a felelősségérzet, a feladattudat és a kitartás jellemzi
- időnként olyan megbízatásoknak is eleget tesznek, amelyek otthoni előkészületet igényelnek
- szívesen segítenek a falevelek összegyűjtésében
- a virágokat nem tépik le, hagyják az eredeti helyükön, eredeti szépségükben
- szívesen ápolják a növényeket a csoportszobában, udvaron egyaránt
- télen gondoskodnak a madarak táplálékáról
- gondoskodnak a halak etetéséről, figyelemmel kísérik az akvárium tisztaságát.

4.10. A TEVÉKENYSÉGEKBEN MEGVALÓSULÓ TANULÁS

Az óvodában a tanulás folyamatos, jelentős részben utánzásos, spontán tevékenység, amely a teljes

személyiség fejlődését, fejlesztését támogatja. Nem szűkül le az ismeretszerzésre, az egész óvodai nap folyamán adódó helyzetekben, természetes és szimulált környezetben, kirándulásokon, az óvodapedagógus által kezdeményezett tevékenységi formákban, szervezeti és időkeretekben valósul meg.

Az óvodai tanulás elsődleges célja az óvodás gyermek kompetenciáinak fejlesztése, attitűdök erősítése és képességek fejlesztése. Az óvodapedagógus a tanulást támogató környezet megteremtése során épít a gyermekek előzetes tapasztalataira, ismereteire.

A tanulás feltétele a gyermek cselekvő aktivitása, a közvetlen, sok érzékszervét foglalkoztató tapasztalás, felfedezés lehetőségének biztosítása, kreativitásának erősítése.

A tanulás lehetséges formái az óvodában:

- az utánzásos, minta- és modellkövetéses magatartás és viselkedéstanulás (szokások alakítása)
- a spontán játékos tapasztalatszerzés
- a cselekvéses tanulás
- a gyermeki kérdésekre, válaszokra épülő ismeretszerzés
- az óvodapedagógus által irányított megfigyelés, tapasztalatszerzés, felfedezés
- a gyakorlati problémamegoldás.

Az óvodapedagógus a tanulás irányítása során személyre szabott pozitív értékeléssel segíti a gyermek személyiségének kibontakozását.

A tevékenység célja

- olyan tevékenységek megszervezése, amelyekben az óvodás gyermekek kompetenciái, képességei sokoldalúan fejlődnek, az
- attitűdjeik erősödnek, tapasztalataik bővülnek, megismerik a felfedezés örömét, érdeklődésük, kíváncsiságuk az
- ismeretlen iránt kialakul, a gyerekek kreatívan használják meglévő ismereteiket és érzékszerveiket a tanulási folyamatokban,
- nyitottak a variálásra, az újszerű megoldások keresésére

Óvodapedagógus feladatai

- A játékoság megőrzésével, megfelelő motivációval, a játékos tevékenységek végzésével a céltudatos képességfejlesztést megvalósítja.
- Az egyéni- és életkori sajátosságok figyelembevételével határozzuk meg a további feladatainkat, a felzárkóztatásnál és tehetséggondozásnál.
- Lehetőséget biztosítunk az önálló cselekvésre, a gyermek képességeinek fejlesztésére építve előzetes tapasztalataira - úgy, hogy támogató környezetet biztosítunk, ahol lehetőségük a felfedezésre, a kreatív megoldások megtalálására.
- A gyermekekkel közösen a megszerzett ismereteket feldolgozzuk, rendszerezzük.
- Biztosítjuk, hogy a tanulás a teljes személyiség fejlődését, fejlesztését szolgálja.
- A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek fejlesztését egyéni fejlődési ütemük figyelembevételével tervezzük, szervezzük meg.
- A tanulást támogató környezet megteremtése során építünk a gyermekek előzetes tapasztalataira, ismereteire.
- A tanulás irányítása során személyre szabott, pozitív értékeléssel segítjük a gyermekek személyiségének kibontakozását.

A fejlődés jellemzői az óvodáskor végére

- Örömmel vesznek részt a felfedező tevékenységekben, érdeklődők, kíváncsiak.
- Meglévő tudásukat felhasználják az új ismeretek megszerzése érdekében.
- Törekednek a problémamegoldó gondolkodásra.
- Együttműködnek a megoldások keresésében, kooperatívak.

5. DIFFERENCIÁLÁS

A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek egyéni fejlesztése, fejlődésének segítése.

A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek csoportjai:

- 1. Sajátos nevelési igényű gyermekek**
- 2. Beilleszkedési, magatartási nehézségekkel küzdő gyermekek**
- 3. Kivételes képességű, tehetséges gyermekek**

A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek integrációját elősegíti a többi gyermekkel együtt történő nevelésük. Az óvodánkban minden egyes kisgyermek számára azt a segítséget adjuk meg, amit a gyermek egyéni sajátosságai megkívánnak.

Célunk, hogy óvodásaink bejárassák saját, belső tanulási útjaikat – öndifferenciálás az egyéni fejlődés szolgálatában. A gyermeki személyiségfejlődés érzékenységi szakaszaihoz igazodó, a választás szabadságát biztosító egyéni fejlesztési eljárások beépítése a nevelési folyamatban.

1. Sajátos nevelési igényű gyermekek nevelése óvodánkban

A megismerő funkciók vagy a viselkedés fejlődésének organikus okra visszavezethető tartós és súlyos rendellenességével küzdő gyermekek, valamint a megismerő funkciók vagy a viselkedés fejlődésének organikus okra vissza nem vezethető tartós és súlyos rendellenességével küzdő gyermekek integrált nevelése.

A sajátos nevelési igényű gyermekek családi nevelését, a közösségbe való beilleszkedését elősegíti/elősegítheti a többi gyermekkel együtt történő integrált nevelésük.

A tevékenység célja

- a sajátos nevelési igényből eredő hátrány csökkentése,
- az egyéni képességfejlesztés és differenciált bánásmód módszerével nevelőmunkánk célkitűzéseinek megvalósítása.

Általános feladataink

- a gyermekek megismerése,
- szűrés, felmérés,
- a gyermek aktuális állapotához igazodó fejlesztési stratégia kidolgozása
- szakmai dokumentáció folyamatos vezetése, értékelése,
- szakmai együttműködés, kapcsolattartás kialakítása a gyermek fejlesztéséhez szükséges szakemberekkel, szakszolgálatokkal,
- a szülők tájékoztatása, együttműködés a fejlesztésben.

2. Beilleszkedési, magatartási nehézségekkel küzdő gyermekek nevelése óvodánkban

A pszichés háttérű zavarokat a legtöbb esetben jelző tüneteknek értelmezhetjük, melyeknek egyben üzenet jellegük van. Az üzenet tartalma olykor vészjelzés is egyben, mely utalhat arra, hogy a gyermek környezetében valami diszfunkcionálisan működik, és ez okozza viselkedési másságát.

A gyermek reakcióinak megértése szempontjából ismernünk kell azt az összefüggést is, amely arról szól, hogy a pszichés állapot zavara teljesítménygyengeséghez vezethet. Számos organikus eredetű probléma tüneti megnyilvánulása lehet az agresszió, mely mögött gyakran erős szorongás húzódik meg. Egyik leggyakoribb beilleszkedési és magatartászavar a hiperaktivitás.

A magatartási zavar meghatározása nehéz feladat, bár ők azok a gyermekek, akik mindig „kilógnak” a csoportból, akik állandó figyelmet igényelnek, akik az óvodapedagógus számára folyamatosan megoldandó problémahelyzetet teremtenek.

Magatartási – beilleszkedési zavarra utaló tünetek

- figyelemösszpontosítási zavar,
- könnyen elterelődő figyelem,
- végletes érzelmi reakciók,
- rendkívül ingadozó teljesítőképeség,
- fáradékonyság feladathelyzetekben.

Feladataink:

- A gyermek környezetét megismerjük.
- A zavar észlelése esetén szakember véleményét, segítségét kérjük.
- Jelezzük a problémát a szülőnek.
- Szükség esetén a gyermeket a Nevelési Tanácsadóba irányítjuk.
- Folyamatos kapcsolatot tartunk fejlesztésben részt vevő szakemberekkel.
- Az egyéni fejlődést nyomon követjük.
- Egyéni fejlesztési tervet készítünk

A gyermek megfigyelése során igyekszünk a viselkedése esetleges pszichés probléma okát kideríteni. Az okok kiderítését és a lehetséges megoldást a szülővel együttműködve lehet megtalálni. Ezek a gyermekek a pedagógusok részéről szeretetet, sok türelmet és empátiakészséget igényelnek. Segíthet munkánk során a szerepjátékok gyógyító hatása is.

Az óvodapedagógus alkalmazhat

- kapcsolatteremtő és ismerkedő játékokat,
- együttműködést segítő játékokat,
- önismereti játékokat,
- bizalom erősítő játékokat,
- bábjátékokat.

Módszertani elvek

- Differenciált, egyéni bánásmódot alkalmazunk.
- Elvárásainkat a gyermek fejlődésének üteméhez igazítjuk, és alkalmazkodunk, elfogadjuk az eltérő viselkedést.
- Társas kapcsolataik kiépítését segítjük, fejlesztjük
- A figyelmet és koncentrációt speciális feladatokkal fejlesztjük.
- Mozgáskoordinációt és a finommotorikát fejlesztjük.
- A csoportszobában és az udvaron biztosítjuk azokat az eszközöket, amelyek a gyermek egyéni igényeihez igazodnak.

3. Kivételes képességű, tehetséges gyermekek nevelése az óvodánkban

Óvodánkban a kivételes képességű gyermekek tehetségének kibontakoztatására is figyelmet fordítunk. A tehetségígéretes gyerekeket „gondozását” a mindennapok során differenciált tevékenységszervezéssel biztosítjuk.

A tevékenységi területek a következők lehetnek

- kiváló rajzkészség,
- zenei hallás, ritmusérzék, hangterjedelem,
- matematikai képesség,
- nyelvi, illetve kommunikációs képesség,
- testi ügyesség, tánc-harmonikus mozgás, versenysportra való alkalmasság.

Tehetségre utaló jellemzők az óvodás korban

- jó koncentrációs képességek,
- szokatlanul jó memória,
- szellemileg fejlettebbek koruknál,
- korai nyelvi fejlettség,
- kíváncsiság, tudásvágy, sokrétű érdeklődés,
- önálló tanulásra való hajlam – szeret egyedül tevékenykedni,
- kreativitás.

Az óvodapedagógus feladata

- a gyerek alapos ismerete,
- rugalmas, folyamatos, kötetlen napirend biztosítása,
- sokszínű, változatos tevékenységek, játéklehetőségek biztosítása,
- az óvónő személyisége, együttműködő attitűdje,
- szeretetteljes, elfogadó, biztonságos légkör biztosítása,
- sikerélmény biztosítása,
- szabad önkifejezés lehetőségének biztosítása,
- a tehetség felismerése, azonosítása, diagnosztizálása

3. Pedagógiai attitűd és „tudás”:

A gyermeki személyiség sokfélesége, a személyiségstruktúra eltérő fejlettsége a kisgyermekkorai személyiségfejlődés folyamán természetes módon, eltérő ütemben alakul. Óvodai nevelési eljárásaink hatékonyságának alapja, ha „kiszolgáljuk” ezt a sajátos fejlődési ütemet:

- ismerjük” a gyermekek adottságait, fejlettségük mutatóit, személyiségük jellemzőit, érdeklődési körüket, ismereteik körét
- igazodunk a gyermeki személyiség sokféleségéhez, valamint mindig egyedi és eltérő nevelésünk, módszereink és az elvárásaink rendszeréhez
- pedagógiai érzékenységgel fordulunk a gyermekek különbözősége felé.

Differenciálás lehetőségei:

- az óvodai élet időkereteivel (folyamatos napirend, párhuzamos tevékenységek, rugalmas heti rend)
- célokban (egyénileg várható eredmények)
- a célok által meghatározott feladatokban
- módszerekkel (a feladatokhoz vezető út)
- eszközökkel (azok milyensége, mennyisége, használati módja)
- elsajátítás ideje (kit meddig „tartok ott” a játékos folyamatban)
- elsajátítás tempója (az egyén számára elegendő idő az egyéni ütemhez)
- egyéni bánásmóddal
- munkaforma (egyéni, csoportos, páros, mikrocsoportos)
- pozitív visszajelzések (egyéni szabott fejlesztő értékű, támogató jelleggel).
- képességek fejlesztése
- tartalom feldolgozásában (egy -egy tevékenység más – más tartalommal)
- tevékenységek megszervezésében
- technikai megoldások (különböző technikák jelenléte a tevékenységben).

6. FEJLŐDÉS JELLEMZŐI AZ ÓVODÁSKOR VÉGÉRE

A gyermek belső érése, valamint a családi nevelés és az óvodai nevelési folyamat eredményeként a kisgyermekek többsége az óvodáskor végére hat-hét éves korra eléri az iskolai élet megkezdéséhez szükséges fejlettségi szintet. Belép a lassú átmenetnek abba az állapotába, amelyben az óvodából iskolássá érik. A rugalmas beiskolázás az életkor figyelembe vétele mellett lehetősége ad a fejlettség szerinti iskolakezdésre.

Az iskolakezdéshez az alábbi feltételek megléte szükséges: testi, lelki és szociális érettség, amelyek mindegyike egyaránt szükséges a sikeres iskolai munkához.

Testi érettség:

A testileg egészségesen fejlődő gyermek hatéves kora körül eljut az első alakváltozáshoz. Megváltoznak testarányai, megkezdődik a fogváltás. Teste arányosan fejlett, teherbíró. Mozgása összerendezettebb, harmonikusabb. Erőteljesen fejlődik a mozgáskoordináció és a finommotorika. Mozgását, viselkedését, testi szükségletei kielégítését szándékosan irányítani képes.

Lelki (pszichés) működések érettsége:

A lelkileg egészségesen fejlődő gyermek az óvodáskor végére nyitott érdeklődésével készen áll az iskolába lépésre. A tanuláshoz szükséges képességei folyamatosan fejlődnek. Érzékelése, észlelése tovább differenciálódik. (Különös jelentősége van a téri észlelés fejlettségének, a vizuális és az akusztikus differenciációnak, a téri tájékozottságnak, a térbeli mozgásfejlettségnek, a testséma kialakulásának.) A lelkileg egészségesen fejlődő gyermeknél:

- az önkéntelen emlékezeti bevésés és felidézés, a közvetlen felidézés mellett megjelenik a szándékos bevésés és felidézés, megnő a megőrzés időtartama; a felismerés mellett egyre nagyobb szerepet kap a felidézés
- megjelenik a tanulás alapját képező szándékos figyelem, fokozatosan növekszik a figyelem tartalma, terjedelme, könnyebbé válik a megosztása és átvitele
- a cselekvő szemléletes és képi gondolkodás mellett az elemi fogalmi gondolkodás is kialakulóban van.

Az egészségesen fejlődő gyermek:

- Érthetően, folyamatosan kommunikál, beszél; gondolatait, érzelmeit mások számára érthető formában, életkorának megfelelő tempóban és hangsúllyal tudja kifejezni; minden szófajt, használ; különböző mondatszerkezeteket, mondatfajtákat alkot; tisztán ejti a magán – és

mássalhangzókat (a fogváltással is összefüggő nagy egyéni eltérések lehetségesek); végig tudja hallgatni és megérti mások beszédét;

- elemi ismeretekkel rendelkezik önmagáról és környezetéről; tudja nevét, lakcímét, szülei foglalkozását, felismeri a napszakokat; ismeri és gyakorlatban alkalmazza a környezetében élő növényeket, állatokat, azok gondozását és védelmét; felismeri az öltözködés és az időjárás összefüggéseit. Ismeri a viselkedés alapvető szabályait, kialakulóban vannak azok a magatartási formák, szokások, amelyek a természeti és társadalmi környezet megbecsüléséhez, megóvásához szükségesek; elemi mennyiségi ismeretei vannak.

Szociális érettség:

Az óvodáskor végére a gyermekek szociálisan is éretté válnak az iskolára. A szociálisan egészségesen fejlődő gyermek készen áll az iskolai életre és a tanító elfogadására, képes a fokozatosan kialakuló együttműködésre, a kapcsolatteremtésre felnőttel és gyermektársaival, amennyiben az iskolai légkör ezt lehetővé teszi. A szociálisan érett gyermek:

- egyre több szabályhoz tud alkalmazkodni; késleltetni tudja szükségletei kielégítését
- feladattudata kialakulóban van, s ez a feladat megértésében, feladattartásban, a feladatok egyre eredményesebb elvégzésében nyilvánul meg; kitartásának, munkatempójának, önállóságának, önfegyelmének alakulása biztosítja ezt a tevékenységet.

7. GYERMEKVÉDELEMSEL ÖSSZEFÜGGŐ PEDAGÓGIAI TEVÉKENYSÉG

Az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőségről szóló 2003. évi CXXV. Törvény rendelkezései az irányadók. Minden pedagógus és óvodai dolgozó munkaköri kötelessége a rábízott gyermekek védelme, pedagógiai eszközökkel való segítése. Az óvodai nevelés folyamatában feladatunk a gyermeki jogok tiszteletben tartása, védelme, erősítése, érvényre juttatása.

A gyermeknek joga van:

- a nevelési és oktatási intézményben, biztonságban és egészséges környezetben neveljék, oktassák, óvodai napirendjét életkorának megfelelően alakítsák ki (játékidő, levegőztetés, pihenőidő, étkezés, testmozgás)
- a gyermek emberi méltóságának és személyiségének tiszteletben tartása érdekében nem vethető alá embertelen, megalázó büntetésnek, testi fenyítésnek, zaklatásnak, idetartozik az étel erőltetése, a levegőztetés megvonása is. A gyerekek közvetlen vagy közvetett hátrányos megkülönböztetés nem érheti
- a gyerek joga, hogy képességének, érdeklődésének megfelelő nevelésben és oktatásban részesüljön
- vallási vagy világnézeti, nemzeti vagy etnikai kisebbséghez való tartozása, fogyatékosága, egészségi állapota nem sérthető
- a gyerek nevelése és oktatása az intézmény pedagógiai programja alapján történik mely szerint az ismeretek közlését, átadását tárgyilagosan és többoldalúan kell megvalósítani. Biztosítani kell a foglalkozásokon való részvételt
- a gyerek cselekvési szabadságát, családi élethez, magánélethez való jogát az óvoda nem korlátozhatja, de a gyerek ezen jogának gyakorlása közben nem veszélyeztetheti saját, illetve társa, az óvoda alkalmazottainak egészségét, testi épségét. Nem akadályozhatja viselkedésével a többiek művelődéséhez, fejlődéséhez való jogát.

A gyermek szüleitől vagy más hozzátartozójától csak a saját érdekében, törvényes, meghatározott esetekben és módon választható el. A gyermeket kizárólag anyagi okokból fennálló veszélyeztetettség miatt nem szabad családjától elválasztani.

A gyermeki jogok védelme: a gyermeki jogok védelmére köteles minden olyan természetes és jogi személy, aki a gyermek nevelésével, oktatásával, ellátásával, a gyermek ügyeinek intézésével foglalkozik.

Szülői jogok és kötelességek

- **a szülő joga**, hogy megismerje a nevelési-oktatási intézmény pedagógiai programját, intézményi minőségirányítási programját, szervezeti és működési szabályzatát, házirendjét és tájékoztatást kapjon az abban foglaltakról. A házirend egy példányát a beiratkozáskor a szülőnek betekintés céljából át kell adni
- joga, hogy saját gyermeke fejlődéséről, magaviseletéről rendszeresen részletes és érdemi tájékoztatást, a gyerek neveléséhez tanácsokat, segítséget kapjon
- az intézmény vezetője és a pedagógus hozzájárulásával részt vegyen a foglalkozásokon
- kezdeményezheti szülői szervezet, óvodaszék létrehozását, s abban tevékenyen közreműködhet
- **a szülő kötelessége**, hogy gondoskodjon a gyermeke testi, érzelmi, értelmi és erkölcsi fejlődéséhez szükséges feltételekről
- biztosítsa gyermeke zavartalan és rendszeres óvodába járását a törvényi rendelkezéseknek megfelelően
- amennyiben a szülő a gyermeket másik óvodába kívánja elvinni az új óvoda igazolását meg kell kérni. A visszajelzés hiányában értesíteni kell az illetékes jegyzőt.
- kísérelje figyelemmel a gyermek fejlődését, és a tőle elvárható módon segítse a fejlődés folyamatát, valamint a gyermek közösségbe való beilleszkedését, a közösségi élet szabályainak elsajátítását
- rendszeresen tartson kapcsolatot a gyermekével foglalkozó pedagógusokkal és részükre az együttnevelés érdekében a szükséges tájékoztatást adja meg
- tartsa tiszteletben az óvoda dolgozóinak emberi méltóságát és jogait.

Célunk:

A prevenció, a gyermekek esélyegyenlőségének növelése, a gyermeki jogok és érdekek érvényesítése, testi – lelki egészségüknek és a családban történő nevelésüknek elősegítése, szükség szerint segítségnyújtás. Valamint együttműködés a különböző intézményekkel és szakemberekkel.

Az óvodapedagógus feladatai:

- a hátrányos helyzetű, veszélyeztetett gyermekek és családok segítése
- a gyermekek fejlődését korlátozó ártalmak kiszűrése, külső speciális szakemberek bevonásával (logopédus, Pedagógiai Szakszolgálat)
- külső segítőkkel, gyermekvédelmi szervekkel, intézményekkel való kapcsolattartás, együttműködés.
- A társintézményekkel való kapcsolattartás mélyítése.

Kompetencia szintek a gyermekvédelem területén

1. Szint: Az óvodapedagógus szintje:

- Biztosítja a gyermeki jogok érvényesülését
- A hátrányos és veszélyeztetett helyzetet felismeri
- Szükséges esetben a megfelelő szakemberhez irányítja a szülőt/gyermeket
- Biztosítja a gyermek differenciált, egyéni fejlesztését
- Figyelemmel kíséri a gyermek rendszeres óvodába járását
- Feltárja a gyermek tanulási nehézségét, mindennapi tevékenységébe megvalósítja a tehetséggondozást, felzárkóztatást
- A szülőkkel együttműködő kapcsolatot alakít ki
- Biztosítja a gyermekeket megillető jogok érvényesülését, szükség esetén védő-óvó intézkedést javasol
- Kapcsolatot tart a Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálattal
- Az óvodába lépéskor, és szükség szerint évközben családlátogatást végez

2. Szint: Az óvodavezető szintje:

- Irányítja és ellenőrzi az óvodában folyó gyermekvédelmi munkát
- Kapcsolatot tart a Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálattal
- Szükséges esetben tájékoztatást nyújt, jelzéssel él a hatóságok felé
- Tájékoztatja a szülőket a Családsegítő elérhetőségéről és szolgáltatásairól
- Szükséges esetben családlátogatást végez az óvónőkkel
- Fogadóórák alkalmával a szülők rendelkezésére áll a problémák és kérések megbeszélésére
- Részt vesz a Gyermekjóléti Szolgálat által kezdeményezett esetmegbeszéléseken

8. AZ INTÉZMÉNY INTEGRÁCIÓS PROGRAMJA

Célunk:

Az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény szellemében a hátrányos helyzetű és a halmozottan hátrányos helyzetű, valamint a sajátos nevelési igényű gyermekek:

- esélyegyenlőségének növelése
- a hátrányok csökkentése
- egyéni szükségleteinek megfelelő speciális fejlesztése
- az iskolai életmódra és az életpálya – építésre való felkészítés.

Az óvodapedagógus feladata:

A valamilyen hátránnyal küzdő gyermekek számára speciális:

- személyiségfejlesztő
- tehetséggondozó
- felzárkóztató programok szervezése.

Területei:

Az integrációs programunk tartalma kiterjed az óvodai nevelés mindazon területeire, amelyek kiemelkedő jelentőséggel bírnak a halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek fejlődésének elősegítésében.

1. szervezési feladatok
2. a nevelőtestület együttműködése
3. a pedagógiai munka kiemelt területei
4. a gyermekvédelemmel, az egészségügyi ellátással, szociális segítségnyújtással kapcsolatos feladatok
5. együttműködések kialakítása az óvodán kívüli szervezetekkel
6. óvoda- iskola átmenet támogatása
7. szülőkkel való kapcsolattartás, együttműködés.

1. Szervezési feladatok

A halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek óvodai beiratásának támogatása, valamint teljes körű, minél hosszabb ideig tartó óvodáztatás biztosítása érdekében kapcsolatot építünk ki:

- A védőnői hálózattal
- Az e területen működő civil szervezetekkel.
- Beiratkozáskor fokozottan figyelünk a halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek arányos elosztására az óvodai csoportok kialakításánál.
- A gyermekek minél kevesebb óvodai hiányzása érdekében a szülői értekezleteken, egyéni beszélgetések alkalmával alkalmazzuk a meggyőzés pedagógiai módszerét.

2. A nevelőtestület együttműködése

Óvodánk nevelőtestülete és alkalmazotti közössége rendszeresen tart munkatársi értekezletet.

Figyelemmel kísérjük az egyes gyermekek fejlődését, meghatározzuk a szükség esetén alkalmazott pedagógiai módszereket, további feladatokat.

3. Pedagógia munka kiemelt területei

A gyermekek óvodai felvételétől, óvodai életének megkezdésétől kezdve a következő pedagógiai eljárásokat alkalmazzuk. Anamnézist veszünk fel az óvodába lépéskor. Emellett tudatosan tervezett folyamatos és rendszeres tervező és megvalósító pedagógiai munkával segítjük:

- Az egészséges életmód, egészségtudat, egészséges táplálkozási szokások kialakítását
- Szeretetteljes légkörben segítjük az intézményes nevelésbe való beilleszkedést, érzelmi nevelést és szocializációt, értelmi fejlesztést, anyanyelvi nevelést. Szókincs, nyelvi kifejezőképesség, beszédértés, beszédészlelés fejlődését
- A hátrányos helyzetű gyermekek differenciált fejlesztését, egyéni bánásmóddal az esélyegyenlőség megteremtését.

4. A gyermekvédelemmel, az egészségügyi ellátással, szociális segítségnyújtással kapcsolatos feladatok

- Az óvoda gyermekorvosa és védőnője rendszeresen vizsgálja a gyerekeket. Ezekon a szűrővizsgálatokon felhívják a figyelmet az esetleges problémára, a vélhetően szükséges egyéni, illetve szakorvosi vizsgálatokra
- A szülői értekezletek témái közé beépítjük a tanácsadás lehetőségét a védőnő bevonásával
- A szociális hátrányok csökkentése érdekében lehetőséget teremtünk a gyermekjóléti szolgálatok igénybevételére. Aktív kapcsolatot tartunk a szociális ellátórendszerrel.

5. Együttműködések kialakítása az óvodán kívüli szervezetekkel

A halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek esélyeinek növelése, hátránykompenzációja érdekében kapcsolatot építünk az alábbi szervezetekkel:

- Gyermekjóléti és Családsegítő Szolgálat
- Védőnői hálózat
- Szakmai szolgáltatók
- Civil szervezetek

Célunk, hogy e szervekkel való együttműködés eredményeképpen az esélyegyenlőségi pedagógiai célok megvalósuljanak. A különböző partnerekkel és szervezetekkel való kapcsolatunk, közös munkánk, erőfeszítésünk hozzásegíti a családokat és a gyermekeket a hátrányok csökkentéséhez.

6. Óvoda – iskola átmenet támogatása

- Az iskolai életmódra való felkészítés során fokozott hangsúlyt fektetünk a képességfelmérés eredményeire, és az abból adódó feladatok figyelembevételével a gyermekek motiválására, a minél sokoldalúbb ismeretszerzési lehetőségre, a gyakorlás biztosítására a tanulási képességek megalapozása érdekében.
- Fontosnak tartjuk a tudás és az alkotóvágy kialakítását, erősítését a minél gyakoribb pozitív megerősítés módszerével.

7. Szülőkkel való kapcsolattartás, együttműködés

- Minden szülővel személyes, közvetlen kapcsolatot alakítunk ki annak érdekében, hogy szülők kérdéseikkel, bizalommal forduljanak a pedagógusokhoz és az óvoda vezetéséhez,
- Megismerjük a családok szokásait, értékrendjét a gyermek szociális hátterét,
- Közös rendezvényeinken minél többen vegyenek részt, bekapcsolódnak az óvoda életébe.
- A gyerekekről fejlődési naplót vezetünk, amelyben az óvodába érkezéstől folyamatosan rögzítjük fejlődésüket. Ebbe a szülők évente több alkalommal is betekinhetnek.
- A tájékoztatás alapjául a fejlesztési napló bejegyzései, és a gyermek alkotásai szolgálnak.

9. Ungarndeutscher Nationalitätenunterricht

Sprachliche Erziehung

- Deutsche Sprache und Kultur sind unverzichtbare Grundvoraussetzungen für Erhalt und Stärkung ungarndeutscher Identität. In Kindergarten wird den Kindern die Begegnung mit Kultur, Lebensformen und Traditionen der Ungarndeutschen und das Hineinleben in die deutsche Sprache ermöglicht.
- In unserem Kindergarten lernen die Kinder durch die bilinguale Erziehung sowohl die deutsche, als auch die ungarische Sprache, so wird die Zweisprachigkeit in den alltäglichen Tätigkeiten eingebaut.

Die Zeile in der Spracherziehung:

- Vermittlung der deutschen Sprache und Kultur entsprechend den Altersbesonderheiten und der individuellen Entwicklungsstufe des Kindes.
- Pflege der Kulturgüter und Traditionen der deutschen Nationalität entsprechend dem Lebensalter des Kindes.
- Vorbereitung der Vorschulkinder auf den Sprachunterricht mit einer gezielten und bewußten Ausspracheschulung, sowie der Herausbildung der Sprechfertigkeit in natürlichen Sprechsituationen.
- Anbahnung einer zweisprachigen Identität, wobei die sprachliche Identität des Kindes zu akzeptieren und zu beachten ist.

Die Aufgaben der Kindergärtnerin:

- Die Kindergärtnerin ist ein Vorbild, sie soll ihre sprachliche Kultur fließend entwickeln.
- Durch Gestik, Mimik und verschiedene Gegenstände soll die Kindergärtnerin den Spracherwerb und das Sprachverständnis fördern.
- In gleichen Situationen soll immer derselbe Satz mit derselben Gestik verwendet werden.
- Die Bräuche und Sitten werden den Kindern vorgestellt, beigebracht und gepflegt.
- Die Neugierde und das Interesse der Kinder auf das Lernen der Sprache zu wecken.
- In den verschiedenen Situationen wird die Kommunikationskompetenz entwickelt, der Wortschatz erweitert, die Aussprache geschult.
- Die Kindergärtnerin soll den Kindern vielfältige Erlebnis-Erfahrungs und Lernprozesse mit

allen Sinnen in ihrem Umfeld ermöglichen.

- Das Verstehen und Nachahmen der Melodie und des Rhythmus der deutschen Sprache stellt für die Kinder einen Erfolg dar.
- Die zweisprachige Identität des Kindes wird angebahnt.
- Die Kindergärtnerin soll die schwäbischen Reime, Verse, Lieder, Bräuche und die alten Gegenstände sammeln.

Tätigkeiten:

- Die Spielarten haben eine wichtige Funktion in der Spracherziehung, sie helfen die sprachlichen Aufgaben erfolgreich zu lösen.
- Die Kinder lernen Fingerspiele, Kniereiterspiele, Trostreime, Abzählreime, hören und dramatisieren Märchen und Gesichten.
- Sie lernen Kinder -und Volkslieder, einfache Volkstänze, erkennen Geräusche, Klänge und melodischen Begriffe.
- Der Umgang mit Dingen der Umwelt ist ein Grundbedürfnis der Kinder: sie zeichnen und malen, kneten und formen, schneiden, falten, kleben, drucken.
- Beim Weben und Flechten werden Gegenstände und Dinge, die zu den Traditionen und Bräuchen gehören, angefertigt.
- Die Bewegungen an der Luft und in der Sonne, im Schnee stärken die Gesundheit der Kinder, sie laufen, springen, hüpfen, klettern, ziehen, fangen, werfen.
- Die Kinder erwerben durch das eigene Handeln und Erleben elementare Erfahrungen von der Umwelt.
- Die Kinder machen bei einfachen Arbeitsvorgängen mit. Sie lernen dabei, wie eine Arbeit geplant, organisiert und in sinnvoller Reihenfolge ausgeführt wird.

Entwicklungsstand am Ende des Kindergartenlebens:

- Die Kinder verstehen die Anleitungen und Aufforderungen der Kindergärtnerin.
- Sie haben eine positive Einstellung zur deutschen Sprache.
- Die Kinder können sich mit einem geringen aktiven Wortschatz verständlich machen und fühlen sich aufgrund eines grösseren passiven Wortschatzes in verschiedensten Kommunikationssituationen sicher.
- Durch Übung und Wiederholung ist ihre Sprechfertigkeit herausgebildet.

- Sie verwenden die deutsche Sprache bei allen Gelegenheiten im Kindergartenalltag.
- Durch die Vermittlung des Volksgutes ist die Identität des Kindes positiv gefestigt und die Zusammengehörigkeit gestärkt.

Sitten und Bräuche in unserem Kindergarten:

Feste im Herbst

Erntedankfest:

- Wir sammeln mit den Kindern und mit den Eltern verschiedene Gemüse- und Obstsorten, Kürbisse, Baumfrüchte und daraus basteln wir verschiedenen Figuren.
- Den Kindergärtenhof schmücken wir mit den Gaben des Herbstes.
- Das ist ein Fest mit den Eltern und Verwandten, wir reimen und singen, und bieten den Gästen Kuchen, Gemüse und Obste an.
- Am Abend organisieren wir zusammen einen feierlichen Umzug mit Laternen im Dorf.

Oktober:

- In diesem Monat organisiert die Selbstverwaltung für die alten Leute ein Fest, wo die mittlere Gruppe mit Versen, Kinderliedern und Kindertänzen auftritt.

Feste im Winter

Nikolaustag:

- Wir begrüßen den Nikolaus mit Reimen, Liedern und die Kinder bekommen aus seinem Sack ein Geschenk.

Weihnachten:

Wichtig ist daß die Kinder die Sitten und Bräuche der Nationalität kennenlernen:

- Wir backen Lebkuchen,
- Wir erzählen den Kindern vom Christkindlspiel, wir singen Christkindllieder und wir schauen im Gemeindehaus die Christkindlpuppe an (Fotos sammeln, Videoaufnahme ansehen usw...)
- Wir singen beim Dorf- Weihnachtsfest.

- Wir stellen kleine Krippe mit Krippenfiguren auf
- Adventskalender, Adventskranz in den Gruppen
- Weihnachtsfest wird in jeder Gruppe gefeiert und die Kinder bekommen Spielzeuge,

Fasching:

- Zimmerdekoration basteln und aufhängen.
- Wir essen Faschingskrapfen,
- Die Kinder erkennen die entsprechenden schwäbischen Bräuche.
- Reime, Lieder einstudieren, Musik hören, Volkstänze lernen.
- Wir veranstalten einen „verkehrten“ Tag.

Feste im Frühling

Ostern:

- Eierbaum, Ostereier basteln mit verschiedenen Techniken.
- Die Kinder machen das Nest und wir warten den Osterhasen.
- Osterbräuche dem Lebensalter entsprechend kennenlernen.

Muttertag und Abschiedsfeier

- Einladung für das Fest.
- Den Ablauf des Festes planen, für genügend Sitzplätze sorgen.
- Gedichte, Lieder, Märchen für die Feier einstudieren und üben.
- Festliche Dekorationen machen.(Blumen, Herze usw...)
- Für die Mütter Geschenke machen
- Die Abschiedsfeier organisieren wir mit den Eltern zusammen.

Nationalitätentag:

- Die Kinder tanzen in Volkstracht an diesen Veranstaltungen.

Traditionspflege in unserem Kindergarten

Fünf Kindergärtnerinnen sind deutscher Abstammung und beherrschen die deutsche Sprache.

Wir möchten den Kindern die deutsche Sprache weitergeben. Da die Eltern der Kinder sehr grosses Interesse an der deutschen Sprache haben, möchten auch sie, dass die Kleinen schon im Kindergarten mit der Sprache vertraut werden.

Unsere Aufgaben sind:

- die Kinder mit der deutschen Sprache bekanntzumachen, sei für die Sprache zu sensibilisieren,
- die Liebe zur deutschen Sprache erwecken,
- den Wortschatz und die Sprechbereitschaft der Kinder zu entwickeln.

Neben der deutschsprachigen Erziehung halten wir aber auch für hochwichtig, die Kinder bereits in diesem Alter an die entsprechenden schwäbische Bräuche heranzuführen. Wir sind stolz auf unsere schwäbische Volkstracht, unsere Kinder tragen sie gern und treten auch mit Freude bei kulturellen Programmen, Veranstaltungen (Nationalitätentage) auf.

Im Komitat Veszprém organisieren in jedem Jahr für die Nationalitätenkindergarten eine Kindertanz-Treffen, wo wir immer mit der älteren Gruppe teilnehmen.

Für uns ist sehr Wichtig, dass die Kinder die geistige Kultur, wie festliche und andere Lieder, Reime und Mundart, Tänze, Gesellschaftsspiele im Raum und im Freien kennenlernen.

Die Tracht, Werkzeuge, Küchen – und Zimmereinrichtungen können sie durch Besuch von Heimatmuseum kennenlernen.

Das Interesse für die Sprache, für die Kultur muss unbedingt schon bei den Kleinsten geweckt werden und wir halten uns stets vor Augen:

„Bester Erzieher ist das gute Beispiel.“

FELHASZNÁLT IRODALOM

- 363/2012 (XII.17.) Korm. rendelet Az Óvodai Nevelés Országos Alapprogramjáról
- A 2011.évi CXCV. törvény a nemzeti köznevelésről
- A gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. Törvény
- Kovács Erika: A feladat: a helyi nevelési program felülvizsgálata Óvodai Jogfutár, 2010. január
- Horváth Judit- Horváthné Csapuka Klára-Dr. Rónáné Falus Júlia: Amit az óvónőnek észre kell venni. Budapest, 2002.
- Kulcsár Mihályné: A tanulás öröm is lehet. Delacato módszere alapján. Bicske, 2008.
- Gergely Ildikó: Mit? Miért? Hogyan? Redact, 2000.
- Porkolábné Dr. Balogh Katalin Dr. PáliJudít : Komplex Prevenációs Óvodai Nevelés Budapest 1996.
- Nagy Jenőné: Óvodatükör Szolnok 2006.
- Nagy Jenőné: Gyermektükör, Szolnok 2006.
- 1993. évi LXXIX. Törvény Közoktatásról
- 32/1997.(XI.05.)MKM rendelet a Nemzeti, etnikai kisebbségi óvodai nevelés irányelve.
- 4.1997. évi XXX. Törvény a gyermekek védelméről
- Mérei Ferenc-V. Binét Ágnes : Gyermeklélektan Budapest
- Minőség az óvodában OKKER 2001.
- Horváth Attila: Minőségbiztosítási technikák

Az intézmény egészségfejlesztési programja

1. Az óvodai egészségfejlesztés

1.1. Az egészségfejlesztés célja

Az óvodai egészségfejlesztés célját a 20/2012. (VIII.31.) EMMI rendelet 128. § határozza meg, mely szerint:

(1) A teljes körű egészségfejlesztés célja, hogy a nevelési-oktatási intézményben eltöltött időben minden gyermek részesüljön a teljes testi-lelki jóllétét, egészségét, egészségi állapotát hatékonyan fejlesztő, a nevelési-oktatási intézmény mindennapjaiban rendszerszerűen működő egészségfejlesztő tevékenységekben.

(2) A nevelési-oktatási intézmény által működtetett teljes körű egészségfejlesztés olyan folyamat, amelynek eredményeképpen a pedagógusok a nevelési-oktatási intézményben végzett tevékenységet, a helyi pedagógiai programot és szervezeti működést, a gyermek és a szülő részvételét a nevelési-oktatási intézmény életében úgy befolyásolják, hogy az a gyermek egészségi állapotának kedvező irányú változását idézze elő

1.2. Az egészség meghatározása

Az egészség fogalmát az Egészségügyi Világszervezet így definiálta: "Az egészség a testi (fizikai), a szellemi (pszichikus) és a társas-társadalmi (szociális) jólét állapota, nem csupán a betegség és nyomorékság hiánya." Az élet és az egészség, az embernek semmi mással nem pótolható alapvető értéke. Nélküle sem egyéni, sem társadalmi lét, sem kultúra nem valósítható meg. Az egészség megszerzése, fenntartása és fejlesztése az egyed, illetve a közösség egész életén át tartó, az élethez, a sikeres önmegvalósításhoz és a társkapcsolatokhoz szükséges feladatát képezi. Az egészségvédő és egészségfejlesztő magatartás elérésének feltétele azoknak az alapképességeknek az elsajátítása, amelyek az egészséget védik, fejlesztik, ha kell, korrigálják. Napjainkban az egészség megtartása, fejlesztése, az életre, a sikerre vonatkozó kompetenciák kialakítására épül, amely feltételezi a személyiség (testi, érzelmi, értelmi, akarati és társkapcsolati viselkedés) megismerését, gyakorlással erősíti a különböző élethelyzetekben a testi-lelki edzettséget, pótolja, kiegészíti a hiányzó egészségvédő képességet, továbbá attitűddé alakítja az egészségvédő magatartást.

1.2. Egészségfejlesztés kisgyermekkorban

Az Óvodai nevelés országos alapprogramja az óvodai nevelés alapvető feladatának a gyermek testi és lelki szükségleteinek kielégítését jelöli meg. Ezeknek a szükségleteknek kielégítése biztosíthatja a kisgyermek egészséges fejlődését, a legteljesebb egészségi potenciáljának elérését, azaz a lehetőséget arra, hogy a gyermek a mindennapi élet alternatívái közül a legegészségesebbet válassza. Az egészség fejlesztése kisgyermekkortól kezdődik, így az óvodai egészségnevelés megalapozó jelentőségű a személyiségfejlesztésben. Az egészségvédő potenciál fejlesztése megköveteli, hogy az óvodai nevelés segítse az egészséges életvitel iránti igény kifejlődését, az egészséges életmód választását, az egészséget károsító magatartások visszaszorítását. Az egészség védelme tanítható, fejleszhető. A kisgyermekkorban történő egészségre nevelésnek az élet további szakaszaira is kiható jelentősége van. Ezeket figyelembe véve az óvodai egészségfejlesztés kiemelt nevelési terület. Az óvodai nevelés elválaszthatatlan része az egészség fejlesztésére (promóció) és az egészségkárosodás megelőzésére (prevenció) irányuló egészségnevelő tevékenység. Mindkét egészségfejlesztési feladat vonatkozik a testi, a lelki és szociális nevelő tevékenységre. Az egészségnek a nevelési folyamat minden mozzanatában alapozó szerepe van. A modern értelmezésű egészségnevelés széleskörűen készíti fel az óvodás gyermeket az egészségvédelmére: edzi a testi erőnlétét, gondozza lelki (érzelmi, akarat, értelmi) kiművelését és az embertársakkal kapcsolatos (szociális) együttműködési készségét. Az egészség hármasság (testi, lelki, társkapcsolati) jellemzője megbonthatatlanul egybefonódik a személyiségfejlesztés feladatával, annak védelme, fejlesztése nem önálló nevelési feladat. A speciális egészségfejlesztő szempontokra és módszerekre az óvodapedagógusnak tudatosan kell felkészülnie.

2. Az egészségfejlesztéssel összefüggő feladatok

20/2012. (VIII.31.) EMMI rendelet 128. § (3) A nevelési-oktatási intézmény mindennapos működésében kiemelt figyelmet kell fordítani a gyermek egészséghez, biztonságához való jogai alapján a teljes körű egészségfejlesztéssel összefüggő feladatokra, amelyek különösen

- a) az egészséges táplálkozás,
- b) a mindennapos testnevelés, testmozgás,

- c) a testi és lelki egészség fejlesztése, a viselkedési függőségek, a szenvedélybetegségekhez vezető szerek fogyasztásának megelőzése,
- d) a bántalmazás és erőszak megelőzése,
- e) a baleset-megelőzés és elsősegélynyújtás,
- f) a személyi higiéne területére terjednek ki.

2.1. Egészséges táplálkozás

Az egészségfejlesztési program az óvodásgyermek egészséges táplálkozási szokásainak megerősítését és az óvodai étkeztetés otthoni kiegészítését szolgálja. A helyes étkezési szokásokat kisgyermek korban kell kialakítani épp úgy, mint az egészséges életmód egyéb jellemzőit, összetevőit/pl. a mozgásigény kifejlését, az alapvető személyi higiéne ismeretek elsajátítását és begyakorlását./

A fejlődés alapfeltételei között kiemelt jelentőségű a gyermek egészséges táplálása, mivel az óvodás gyermek fejlődésének egy olyan periódusában van, melyre jellemző a nagy fokú és rendszeres fizikai aktivitás, a szervezet gyors növekedése, ami ennek megfelelő tápanyagfelvételt tesz szükségessé. A teljesítés nemcsak anyagiakon (élelmezési normán), de szemléleten (étrend-összeállításon), óvónői leleményességen (egészségpedagógiai kulturáltságon) és a szülők segítő együttműködésén is múlik. A gyermeknek az egészséges táplálkozás érdekében naponta az öt alapélelmiszercsoport mindegyik tagjából kell fogyasztania. Az intézményeinkben különösen odafigyelünk a gyermekek egészséges étkeztetésére. A gyermekek gyakran fogyasztanak tejtermékeket, és az idénynek megfelelő gyümölcsöt és zöldségeket. Óvodánkban reggeli és a délutáni étkezések folyamatos, míg a déli étkezés kötött keretek között zajlik. Az intézményben tízórai, ebéd, uzsonna áll a gyermekek rendelkezésére. Az óvodai élelmezés nem tudja biztosítani a gyermekek számára az egész napra szóló élelmiszerek szükségességét. Igyekszünk meggyőzni a szülőket, hogy töröljék gyermekük étkezési szokásrendjéből a túl cukros, sós, zsíros ételeket, a cukrozott szörpöket, kólafélét, a chipset, édességet. Az óvodában főzőkonyha, a telephelyen tálalómelegítő konyha működik. A főzőkonyhával a változatos étrend érdekében a vezető és az élelmezésvezető folyamatosan konzultálnak. Az élelmiszer-alapanyagainak beszerzését az élelmezésvezető végzi. A gyermekek étvágyát, eltérő szokásait figyelembe vesszük. Nem erőltetjük az ételt, de kínálunk, igyekszünk megszerettetni az új ízeket. A kiválasztó szerek megfelelő működése érdekében a gyermekeknek folyadékot állandóan biztosítunk a csoportszobában és az udvaron egyaránt.

Nem az étel elkészítése, hanem az étkezés lebonyolítása alkotja az óvodapedagógus

egészségpedagógiai feladatát. Az étkezéshez való előkészületben a gyermekek is vegyenek részt - életkori fejlettségüknek megfelelő szinten -, és legyenek részesei étkezéskor az önkiszolgálásnak.

Feladataink:

- Kulturált étkezési körülmények biztosítása.
- Óvodai napirend keretében az óvónők a dajkákkal együttműködve ismertetik meg a gyermekeket új ízekkel, addig ismeretlen étel-és italféleségekkel.
- Az étkezést örömtelivé tenni, jó hangulatot teremteni az ételek elfogyasztásához.
- Intenzív rágásra ösztönözni.
- Folyadék folyamatos biztosítása.
- Életkoruknak, fejlettségüknek megfelelően kanál, villa, kés helyes használatával ismertetjük meg a gyermekeket.
- Az étkezés végén az asztalok rendjének helyreállításának irányítása a dajka feladata.
- Fokozottan ügyelünk a táplálék érzékeny gyermekek diétájára
- A szülőkkel, támogatókkal közösen egészségét szervezése.
- Tanácsadás a szülőknek (szülői értekezleten, fogadóórán, kötetlen beszélgetés keretében), hogy az óvodai étrendet otthon milyen ételféleségekkel egészítsék ki.
- Az egészséges táplálkozásra nevelés érdekében játékos alkalmakat teremtünk arra, hogy a gyermekek maguk is részesei legyenek egyszerűbb ételek elkészítésének (pl. saláta készítés, tízórai összeállítás).
- Minden érzékszervet megmozgatunk a tapasztalatszerzés során, ismerkednek gyümölcsökkel, zöldségfélékkel: őszi piacot, zöldséges üzletet, kerteket látogatnak, kóstolók és salátakészítés zöldségből, gyümölcsből.

A fejlődés várható eredménye az óvodáskor végére:

- Önállóan el tudják dönteni, hogy mennyi ételt fogyasztanak.
- Önállóan töltenek vizet a kancsóból.
- Ismerik a kulturált étkezés szokásait, higiénikusan étkeznek.
- Szívesen kóstolnak meg új ízeket.
- Ismerik a fogyasztott ételek, gyümölcsök, zöldségek nevét.
- Az óvodába nem hoznak szénsavas üdítőt, chips-et a gyermekeknek.

2.2 A MINDENNAPOS MOZGÁSOS TEVÉKENYSÉGEK

A mozgásszervek fejlődésének belső, élettani ingere a mozgásra való készletben mutatkozik meg, ezért a mozgás élettanilag a kisgyermek alapvető életjelensége. A gyermek mozgásigénye folyamatos kielégítésre vár.

A változatos mozgáslehetőség biztosítása óvodásaink számára kiemelt feladatunk, ezért minden nap alkalmat teremtünk rá. A kisgyermek mozgásszükségletének kielégítése legnagyobb részt a játéktevékenység útján valósul meg. A játék, a mozgás segíti a gyermeket önmaga és a környező világ jobb megismerésében, a környezet felfedezésében és meghódításában. A felfrissítő, edző mindennapi testnevelés középpontjában is a sok mozgással járó játék áll. Emellett korcsoportra szabott, testnevelési csoportos foglalkozást is tartunk hetente, amelyen olyan elemi mozgásokat tanulnak és gyakorolnak a gyermekek, amelyek sportági mozgásokból levezethetők, de elemi jellegüknél fogva már elveszítették sportági jellegüket.(mászás, járás, futás, ugrás, dobás, elkapás). A gyermekek fokozott mozgásigényének kielégítését jól szolgálják az udvari játékok és munkaeszközökkel való munkálkodások. Ha az idő engedi, sokat tartózkodunk a szabadban. Az udvari tevékenység mellett a séta, kirándulás egészíti ki a levegőzést. A vízzel való edzésre rendszeresen nincs lehetőségünk, de évente egy alkalommal a szülők segítségével a vízhez is igyekszünk szoktatni gyermekeinket.

A mozgáshoz változatos eszközöket biztosítunk, melyek alkalmasak a nagy és finommozgások fejlesztésére. Az egyensúlyérzék kialakítására speciális eszközöket is használunk. A négy-öt éves korban kialakuló alakváltozás, a hirtelen növekedés gyakran okoz hanyag testtartás, ezért a szervezett tornafoglalkozások keretében prevenciós, fejlesztő tornagyakorlatok végzésével segítjük a gerinc deformitások megelőzését. A lábboltozatot erősítő, fejlesztő mozgással a lúdtalpas gyermek lábtartását javítjuk.

Évente szervezünk sportnapot gyermekeink és családjaik számára, ezzel is megalapozva a rendszeres mozgás megszerettetését, felkelteni az életen át tartó sporttevékenység iránti igényt óvodásainkban. Lehetőségeinkhez mértén részt veszünk Ajka város sportegyesülete által az óvodásoknak szervezett programokon. (ovi olimpia, nagy sportágválasztó)

Feladataink:

- A gyermekek egészséges fejlődése érdekében azoknak a feltételeknek a megteremtése, amelyek elősegítik a biológiai fejlődést, követik a szervezet teherbíró-ellenálló- és

alkalmazkodóképességét, valamint fejlesztik erejüket, ügyességüket, gyorsaságukat és állóképességüket.

- Az udvar lehetőségeinek kihasználása a gyermekek nagymozgásának fejlesztéséhez (járás, futás, kúszás, mászás).
- Minél több alkalom biztosítsa a szabad mozgásra, mivel ez gyakorlási lehetőséget ad az irányított mozgás-tevékenység alatt megismert mozgásformák többszöri ismétlésére.
- A mozgásos tevékenységet, s azok eszközeit mindenkor a gyermekek életkorához, egyéni szükségleteihez, fejlettségi szintjéhez és a csoport összetételéhez méretezzük.
- Irányított mozgásos játékokat szervezni mindhárom korosztálynak heti egy alkalommal, különböző időkerettel.
- Edzési lehetőséget biztosítani a környezet, levegő, nap kihasználásával
- Megtervezni a helyet, időt, és a közegekben való mozgást fokozatos terheléssel, figyelembe véve a korosztályok életkori sajátosságait.
- Időjárástól függően (köd, -5 fok, eső, viharos szél esetén nem) napi 1-3 órát levegő és napfény edzést biztosítani a gyerekeknek a fokozatosságot betartva.
- A nyári napirend alakításánál az egész napos levegőn való tartózkodásra törekvés (kivétel az erős napsugárzás miatt a 12-15 óra közötti időszak).
- Az általános balesetvédelmi szabályok megismertetése, begyakoroltatása és ellenőrzése a gyermekek biztonságának és egészségének védelmében.
- A mozgás utáni regenerálódás biztosítsa.
- Szülők bevonása a programba.

A fejlődés várható eredménye az óvodáskor végére:

- Szeressenek mozogni, legyenek kitartóak a mozgásos játékokban.
- Képesek harmonikusan együttműködni társaikkal mozgásos tevékenységekben.
- Örömként élik meg a közös (játékos, sportos) mozgást.
- Kialakult nagymozgásuk, finommozgásuk, egyensúlyészlelésük legyen összerendezett.
- Ismerik és biztonságosan használják a mozgásfejlesztő és mozgásos tevékenységekhez szükséges eszközöket.
- Tartózkodjanak szívesen a szabad levegőn, és váljon természetes igényükké a szabadban való mozgás.

2.3A TESTI ÉS LELKI EGÉSZSÉG FEJLESZTÉSE, A VISELKEDÉSI FÜGGŐSÉGEK, A SZENVEDÉLYBETEGSÉGEKHEZ VEZETŐ SZEREK FOGYASZTÁSÁNAK MEGELŐZÉSE

2.3.1. A dohányzás megelőzésének feladata

Felmérések igazolják, hogy az óvodásgyermek családjának több mint felében él dohányzó felnőtt, aki kedvezőtlen mintát nyújt a gyermekek számára. A dohányzás megelőzésében és visszaszorításában jelentős szerep jut az óvodapedagógusoknak és az óvoda technikai személyzetének. Az óvoda felnőtt dolgozói modellt, mintát jelentenek a gyermekek számára, ezért az óvoda dolgozói nagyobb felelősséggel tartoznak személyes példamutatásukért. Az óvoda feladata minden olyan helyzet elkerülése, amely a gyermeknek kedvezőtlen mintaként szolgálhat. Az óvoda egész területe dohányzásmentes terület. Törekszünk arra, hogy az intézményünk dolgozói ne dohányozzanak. A szülőket is ösztönözzük erre, hogy pozitív példát mutassanak a gyerekeiknek. és induljon mozgalom a kisgyermek otthoni dohányzásmentes környezete érdekében.

Ajánlott tevékenységek:

Szabad beszélgetések. A beszélgetés kezdeményezője lehet az óvodapedagógus, de lehet maga gyermek is (valamely aktuális eseménnyel, élménnyel, filmjelenettel stb. kapcsolatosan). A szabad beszélgetésben kisebb, önkéntesen csatlakozó gyermekcsoport vehet részt beszámolóval, események értékelésével, képek nézegetésével, stb. párhuzamosan. Fontos: az önkéntes részvétel, a szabad megnyilatkozás és vélemény-nyilvánítás. A dohányzás ártalmainak elemzésére szolgáló szabad beszélgetések kezdeményezésére a következő alkalmakat, lehetőségeket alkalmazzuk:

- Kirándulási élmények feldolgozása: napsütés, szabad levegő, madárdal, napozás.
- Városi, falusi élmények megbeszélése: az utca forgalma, a gépkocsik füstje, az áruházak levegője, gyárak környékének kedvezőtlen viszonyai, utazás tömegközlekedési járművön, "talponállók", ivók, vendéglők külső képe, az utcai porképződés, az otthoni állattartással járó szagok.
- Élmények elmondása a dohányfüstös helyiségekről: saját lakásunk levegője, szórakozó helyek füstje, gyárkérmények füstje, füstmérgező balesetek; a családban dohányzók megszokott dohányzási helyei, vendégségben tapasztalt dohányzás.

- Beszélgetés arról, milyen leszek, ha nagy leszek: mi szeretnék lenni; segíteni akarok másoknak, alkotni szeretnék, egészséges, edzett, erős akarok lenni; mit kell ezért tenni, mit kell elkerülni (elhatározom, hogy nem kezdem el a dohányzást).
- Ismeretek átadása a dohányzás ártalmairól a gyermeki élményekkel kapcsolatosan: károsítja a tüdőt, az idegrendszert, valamint a gyomor és a szív munkáját; másokat is károsít, zavarja azokat, akik beszívják a dohányfüstöt, kellemes-e a füstös levegőjű teremben tartózkodni, hogyan védekezhetünk ellene (szabad levegőn tartózkodás, a lakás szellőztetése).

2.4 A BÁNTALMAZÁS ÉS ERŐSZAK MEGELŐZÉSE

A WHO definíciója:

„A gyermek bántalmazása és elhanyagolása (rossz bánásmód) magában foglalja a fizikai és/vagy érzelmi rossz bánásmód, a szexuális visszaélés, az elhanyagolás vagy hanyag bánásmód, a kereskedelmi vagy egyéb kizsákmányolás minden formáját, mely a gyermek egészségének, túlélésének, fejlődésének vagy méltóságának tényleges vagy potenciális sérelmét eredményezi egy olyan kapcsolat keretében, amely a felelősségen, bizalmon vagy hatalmon alapul.”

Elhanyagolást jelent, ha a szülő vagy a gondviselő rendszeresen elmulasztja a gyermek alapvető szükségleteinek kielégítését, védelmét, felügyeletét, amely súlyos ártalmat okoz, vagy ennek veszélyével fenyeget bármelyik területen: egészség, oktatás, érzelmi fejlődés, táplálkozás, lakhatás és biztonságos körülmények, amely veszélyt jelent, vagy nagy valószínűséggel jelenthet a gyermek egészségi állapotára, mentális, lelki és spirituális, erkölcsi és szociális fejlődésére.

Érzelmi elhanyagolást jelent az érzelmi biztonság, az állandóság, a szeretetkapcsolat hiánya, a gyermek érzelmi kötődésének durva mellőzése, elutasítása, a gyermek jelenlétében történő erőszakos, durva, támadó magatartás más családtaggal szemben.

Fizikai elhanyagolást jelent az alapvető fizikai szükségletek, higiénés feltételek hiánya, a felügyelet hiánya, a gyermek védelmének elmulasztása olyan esetekben, amikor veszélynek van kitéve. Ide sorolható az orvosi ellátás késleltetése, az orvosi utasítások be nem tartása, a védőoltások beadatásának indokolatlan elmulasztása, késleltetése.

A gyermekbántalmazás azt jelenti, ha valaki sérülést, fájdalmat okoz egy gyermeknek, vagy ha a gyermek sérelmére elkövetett cselekményt - bár tud róla, vagy szemtanúja – nem akadályozza meg, illetve nem jelenti.

Fizikai bántalmazás az a szándékos cselekedet, vagy gondatlanság (így különösen ütés, rázás, mérgezés, égés, fulladás, közlekedési baleset, stb.), amely a gyerek fizikai sérüléséhez, halálához vezet vagy vezethet. Ide sorolható a közlekedés során elkövetett gondatlan veszélyeztetés (gyermekülés hiánya, ittas vezetés, kivilágítatlan kerékpár stb.)

Az érzelmi bántalmazás azt a rendszeres, hosszú időn át tartó érzelmi rossz bánásmódot jelenti, amely súlyos, és tartósan káros hatással van a gyermek érzelmi fejlődésére. Ez magában foglalhatja annak közvetítését a gyermek felé, hogy értéktelen, el nem fogadott, nem kívánt és nem szeretett. Jelenthet az életkornak, vagy a fejlettségnek nem megfelelő elvárások támasztását a gyermekkel szemben (pl. a szobatisztaság idő előtti erőltetése, a képességekhez nem igazodó követelmények). Idetartozik a gyermekekben állandó félelemérzet, vagy szorongás keltése, megszegényítés, állandó kritizálás, az érzelmi zsarolás, a gyermek kihasználása. Az érzelmi bántalmazás súlyos formája az olyan élethelyzet, amelyben a gyermek szem és fültanúja más bántalmazásának. Az érzelmi bántalmazás mindezen komponenseket magában foglalhatja, de egymagában is jelentkezhethet.

Különleges ellátást és kezelést igényel, ha gyermek bántalmaz gyermeket. Ezekben az esetekben egy gyermeket egy másik gyermek, vagy gyermekek csoportja a konfliktusok szokásos kezelésén túl - ismételten - fizikailag, lelkiileg bántalmaz, vagy szexuálisan molesztál. A probléma kezelésénél igen fontos, hogy az áldozat és az elkövető egyaránt kapjon megfelelő segítséget. Speciális terület a testvérbántalmazás, annak érzelmi vonatkozásai, indulati tartalma miatt.

Feladataink:

- Intézmény közreműködik a gyermekek veszélyeztettségének megelőzésében és megszüntetésében, ennek során együttműködünk a gyermekjóléti szolgálattal, illetve a gyermekvédelmi rendszerhez kapcsolódó feladatot ellátó más személyekkel, intézményekkel és hatóságokkal. Ha a gyermekeket veszélyeztető okokat pedagógiai eszközökkel nem tudjuk megszüntetni, segítséget kérünk a gyermekjóléti szolgálattól.
- A pedagógus alapvető feladata a rábízott gyermekek, tanulók nevelése, tanítása.
- Ezzel összefüggésben kötelessége különösen, hogy közreműködjön a gyermekés ifjúságvédelmi feladatok ellátásában, a gyermek fejlődését veszélyeztető körülmények megelőzésében, feltárásában, megszüntetésében.
- A gyermekek szüleit a nevelési év kezdetekor tájékoztatjuk a gyermek- és ifjúságvédelmi felelős személyéről, valamint arról, hogy milyen időpontban és hol kereshető fel.
- A kisgyermek minden erőszakos cselekvéssel kapcsolatosan "érzékeny".

- Nemcsak az erős fizikai ingerek okoznak az óvodás gyermeknél egészségkárosodást, hanem az erőszakos cselekmények (brutalitás, vérengzés, gyilkosság) látványa is. Mindezek megelőzésére nem elég a szülőket felvilágosítani, de a védekezés helyes módszereinek alkalmazására sarkalni is szükséges. Ennek megvalósítása érdekében a szülői értekezleteken megbeszélési anyagként alkalmazzuk az erőszakot sugárzó tömeghírközlések, filmek kivédését is.

2.5 BALESET-MEGELŐZÉS ÉS ELSŐSEGÉLYNYÚJTÁS

A gyermekbalesetek megelőzése érdekében illetve bekövetkezésekor ellátandó feladatok az SZMSZ–ben kerültek rögzítésre.

Az óvoda berendezése, eszközei csak a baleset megelőzés szempontjai alapján történt vizsgálat után kerülnek használatba, állapotuk folyamatosan ellenőrzésre kerül, ez az udvari eszközök esetében szakértői felülvizsgálattal egészül ki.

Elsősegély doboz kötelező minden óvodában.

Fontos, hogy rájöjjenek az óvodások, hogy egy kis odafigyeléssel és óvatossággal rengeteg baleset és a vele járó fájdalom elkerülhető lenne. A gyerekek megismerkednek a vészhelyzetek, vagy balesetek során elvégzendő legfontosabb teendőkkel, illetve ezek közül is azzal, amit ők el is tudnak végezni. Ide tartozik a segítségkérés (felnőtt értesítése, vagy esetleg mentőhívás), a beteggel való kapcsolatteremtés és a könnyebb sérülések ellátása. A gyerekek megtanulják, hogy egy-egy hétköznapi tárgy (pl.: bicikli, mászóka, autó, gyógyszer) milyen veszélyforrásokat hordoz magával, illetve mire érdemes odafigyelniük a balesetek megelőzése érdekében.

Módszere: a szerepjáték, mesélés, bábozás, könyv és képfelolvasás, társasjátékok, beszélgetés.

Védő-óvó előírások:

Az óvoda házirendjében vannak meghatározva azok a védő, óvó előírások, amelyeket a gyermekeknek az óvodában való tartózkodás során meg kell tartaniuk. A gyermekekkel- az óvodai nevelési év, valamint- szükség szerint, a foglalkozás, kirándulás stb. előtt ismertetjük a következő védő-óvó előírásokat:

- az egészségük és testi épségük védelmére vonatkozó előírás,
- a foglalkozásokkal együtt járó veszélyforrások,
- a tilos és az elvárható magatartásforma.

A védő-óvó előírásokat a gyermekek életkorának és fejlettségi szintjének megfelelően ismertetjük.

Az ismertetés ténye a csoportnaplóban kerül dokumentálásra.

2.6 SZEMÉLYI HIGIÉNÉ

A gyermek a családból érkezik az óvodába, magával hozza az otthoni higiénés szokásokat, amelyek nem feltétlenül azonosak az óvoda mindennapos szokás rendjével.

2.6.1. Testápolás

A testápolás a gyermekek egészségének védelmét, testük, ruházatuk gondozását, rendszeres és szükség szerinti tisztálkodásukat és igényük kialakulását szolgálja.

A gyermek higiénés állapotának megítélése, szükség esetén a testápolás pótlása az óvodapedagógus, a dajka és a kisgyermekgondozó részéről bensőséges ellátást igényel. A higiénés szemlélet átadása tehát nem jelenthet a gyermek számára megszégyenítést.

Elegendő időt és szükséges segítséget biztosítunk a gyermekeknek a tevékenység ellátására.

Alapkövetelmény, hogy a személyi higiénés felszerelés minden gyermek számára külön-külön álljon rendelkezésre.

Feladataink:

- A tisztálkodási folyamat megismertetése: helyes sorrendiség és technika begyakorlása.
- A legfőbb személyi higiéniai nevelési feladatunk: a kézmosás szokássá fejlesztése (szeretetteljes légkörben), valamint a legintimebb higiénés tevékenység, a WC és a WC-papír használatának megtanítása. Az óvónő és a dajka részt vállal ennek begyakoroltatásában.
- A tisztaság alapvető fontosságának, a betegség megelőzés és fertőzések megelőzésének jelentőségét életkor specifikus módszerekkel tudatosítjuk a gyermekekben.
- A test tisztántartásán értjük a bőr, fogak, haj, érzékszervek, körmök ápolását, melyre szintén megtanítjuk a gyermekeket.
- A saját személyi felszerelés (törülköző, zsebkendő, fésű, fogmosó-felszerelés) használatára szoktatás.
- A napirend keretei között elegendő időt biztosítunk a gyermekeknek a gondozási teendők egyéni tempó szerinti végzésére.
- A megvalósításban fejlettség szerinti segítséget nyújtunk.
- Fokozatosan alakítjuk ki az önállóságot.

A fejlődés várható eredménye az óvodáskor végére:

- A testápolási szokásoknak megfelelően a gyermekek teljesen önállóan, felszólítás nélkül tisztálkodnak, fogat mosnak, fésülködnek és használják a WC-t.
- Vegyék észre bepiszkított kezüket, bőrüket és azt kellemetlennek, zavarónak, a tisztaságot pedig kellemes állapotnak érezzék.
- Csak a saját felszerelésüket használják.
- A tisztálkodási eszközökre vigyáznak, helyére teszik azokat.
- A zsebkendőt önállóan használják köhögésnél, tüsszentésnél egyaránt.
- A vegyes csoportokban a nagyobbak segítsenek a kisebbeknek a különböző önellátásra irányuló tevékenységekben.

2.6.2. Öltözködés

Az öltözködés során minden gyermeknek szükség szerint segítünk. A szülőket igyekszünk meggyőzni, hogy gyermeküket időjárásnak megfelelően öltöztessék, legyen váltóruhájuk, a ruhákba rajzolják bele a gyermekük jelét. A szülőket arra ösztönözzük, hogy gyermeküket ne a divat szerint öltöztessék, hanem a kényelem szerint, hogy mozgásukban ne legyenek akadályozva, mert a megfelelő ruházatban a gyermek szabadon mozoghat, jól érzi magát. A gyermekeknek külön ovis zsákjuk van a váltóruha tárolására. Arra kérjük a szülőket, hogy minden kisgyermeknek külön az udvaron, illetve a csoportszobában használható ruházata és lábbelije legyen. Külön odafigyelünk és a gyermekeket is figyelmeztetjük, hogy ruhájukat mindig a helyére tegyék.

Az öltözetnek igen fontos része a váltócipő, külön hangsúlyozzuk a szülőknek, hogy a megfelelően kiválasztott lábbeli, nemcsak jó tartást biztosít a lábnak, hanem elősegíti a lábizmok tónusának kialakítását, rögzítését. A jól kiválasztott váltócipővel ugyanakkor elkerülhető a balesetek túlnyomó része is.

Feladataink:

- Az öltözködés helyes sorrendjének megismertetése és begyakoroltatása.
- Technikai fogások megtanítása: gombolás, kötés, cipzározás, kifordítás, eleje-háta, bal-jobb megkülönböztetése.
- Saját felszerelésük, ruhájuk felismerésének gyakorlása.

- A napirend keretei között elegendő időt biztosítunk a gyermekeknek az öltözködés egyéni tempó szerinti végzésére.
- A megvalósításban fejlettség szerint differenciált segítséget nyújtunk.
- Fokozatosan alakítjuk ki az önállóságot.

A fejlődés várható eredménye az óvodáskor végére:

- Teljesen önállóan öltöznek.
- Képesek megválasztani a helyes öltözködési sorrendet.
- Önállóak az adott hőmérsékleti viszonyoknak megfelelő ruházat kiválasztásában.
- Ismerik saját ruhájukat és azt összehajtogatva mindig a jelükhöz teszik.
- Tudnak cipőt fűzni és kötni, valamint ruhájukat ki- begombolni, szükséges esetben kifordítani.
- Segítenek a kisebbeknek az öltözködésben

2.6.3. Pihenés

A szervezet egészséges fejlődéséhez elengedhetetlen a napi pihenés. Ehhez szükséges a tiszta levegő, a csend, a nyugalom és kényelmes ruházat, és a megfelelő fekvőhely.

A szülők gondoskodnak az ágyneműhuzat mosásáról, a lepedőket, takaróbetéteket az óvoda tisztítja.

Feladataink:

- Fontos feladatunknak tartjuk az egészséges életvitel, az egészséges életmód iránti igény megalapozását, kialakítását (rendszeres életritmus, megfelelő napirend).
- A helyes életritmus alakítása a családdal együtt, ezért javasoljuk a szülőknek, hogy az étkezések és a pihenés időpontját szombaton és vasárnap is célszerű betartani.
- A pihenéshez nyugodt, meghitt légkör biztosítása a csoportok hagyományainak megfelelően: éneklés, zenehallgatás, mesélés elalvás előtt.
- Figyelünk az egyéni szokásokra is, engedjük az „otthoni kedvencek” –kel való alvást.
- Szoktatjuk a gyermekeket az egymás iránti toleranciára, pihenő idő alatt a nem alvó gyermekeket is a csendre szoktatjuk, hogy ne zavarják a társaikat.

A fejlődés várható eredménye az óvodáskor végére:

- Tevékenységüket önállóan is képesek az óvodai napirend szerint végezni.
- Ismerik és betartják a szabályokat.
- Nyugodtan, csendben pihennek minimum 1 órát.

2.7. KÖRNYEZETI HIGIÉNÉ

A világszinten egységesülő, globalizált világ a természet megvédését, a hulladék kezelését, az energiával való takarékossgot is beemeli az óvodai nevelés kompetenciájába.

Feladataink:

Óvónők és dajkák közösen:

- A környezet védelméhez és megóvásához kapcsolódó szokások alakítása, a környezettudatos magatartás megalapozása.
- A környezet fenntarthatóságának érdekében a gyermekeket az energiával való gazdálkodásra és a szelektív hulladékgyűjtés fontosságára nevelni.
- Az óvoda tisztaságának megóvása.
- Az óvoda épületének és környezetének szépítése, virágosítása.(projektnap)
- A foglalkoztató termek szellőztetése.
- A helyes fűtés és megfelelő világítás biztosítása.
- Takarékoskodás az energiákkal: víz, gáz, áram, papír.

Dajkák:

- Az udvar tisztántartása, gondozása.
- A helyiségek, mellékhelyiségek takarítása.
- A foglalkozási eszközök higiénijája, rendben tartása.

A fejlődés várható eredménye az óvodáskor végére:

- A környezetükben igyekeznek mindenütt rendet tartani, ismerik a rendetlenség megszüntetésének módját.
- Megfelelően használják az óvoda épületének helyiségeit, valamint a környezet tisztántartására szolgáló eszközöket (lábtörlő, takarító eszközök).

- Takarékoskodnak a vízzel.
- A gyermekek részt vesznek elemi természetvédelmi tevékenységekben (téli madárvédelem, élőlények, növények óvása, gesztenyegyűjtés, papír és petpalack gyűjtés projektnapok).

3. KAPCSOLATTARTÁS, EGYÜTTMŰKÖDÉS ELEMZÉSE

3.1 KAPCSOLAT A SZÜLŐKKEL

3.1.1 A család és az óvoda nevelési elveinek összehangolása

A gyermek az egészséges életmódra vonatkozó ismereteit és magatartásmintáját a családból hozza magával az óvodába. A szülők egészségkultúráltsága, valamint az óvodai egészségvédelemmel való kapcsolatuk jelentős tényező az egészségpedagógiai óvodai program megvalósításában. A szokásalakítás alapja a példamutatás, a tevékenységek gyakori végzése, ismétlése. Az óvodai szokásokról a szülőket is tájékoztatjuk, hiszen azok megszilárdulásának feltétele az egységes szemlélet. A szokások kialakításához mindig kapcsoljuk a helyes viselkedési szabályokat. a szülőket többféle formában is tájékoztatjuk programunkról: írásos összefoglaló, szülői értekezlet, facebook csoport. Emellett a nevelési év során több alkalommal is szervezünk olyan projekteket, melyek célja az egészséges életmód szokásainak megerősítése, mintaadás, és az egészségkultúra megalapozásán túl be a szülők aktív bevonása. (Egészség hét, Föld napi virágültetés, Madarak és fák napi kirándulás, Sportdélután)

3.2 EGYÜTTMŰKÖDÉS AZ ISKOLA-EGÉSZSÉGÜGYI SZAKSZOLGÁLATTAL (ORVOSSAL, VÉDŐNŐVEL)

Az óvoda egészségfejlesztő pedagógiai tevékenysége beágyazódik a gyermekegészségügyi szakhálózat szervezeti tevékenységébe. Az iskolai (óvodai) egészségügyi ellátás feladatait és feltételeit a (26/ 1997. NM sz.) rendelet írja elő.

Az óvodai gyermek-egészségügyi szolgálat és az óvodapedagógus együttműködése rendeletileg– kiterjed a gyermek-egészségügyi ellenőrző vizsgálatokra, az óvodai egészségnevelésre, a pedagógusokra, szülőkre és gyermekekre vonatkozó egészségmegelőző és - fejlesztő (orvosi, védőnői) tevékenységre.

A csoportos szűrővizsgálatok megszervezése megköveteli az óvodapedagógustól és a védőnőtől az orvosi kezelésektől való félelem leszerelését. Minden egészségügyi vizsgálat együttes védőnői és óvodapedagógusi előkészítést, megbeszélést igényel. Óvodában minden évben az egészséghét keretében megszervezzük a gyermekek fogászati szűrővizsgálatát.

Az együttműködésnek több módszere beépül az óvodai nevelés mindennapi programjába, így a védőnői látogatások alkalmával a szomatikus fejlődés ellenőrzése, az egészségfejlesztő alapképességek regisztrálása, a közegészségügyi helyzet ellenőrzése. Az óvoda és a védőnő kapcsolatát erősíti a gyermekek „előéletének” jobb megismerése: a fejlődési lapok, anamnézis-feljegyzések áttanulmányozása, az egészségre, szociokulturális helyzetére vonatkozó adatok cseréje.

4. ELLENŐRZÉS, ÉRTÉKELÉS RENDSZERE

Az intézményben folyó teljes körű egészségfejlesztés figyelembe veszi a gyermekek biológiai, társadalmi, életkori sajátosságait, beilleszthető az intézményben megvalósuló átfogó prevenció programokba.

A törvény szerint: *„A nevelési-oktatási intézményekben megvalósuló teljes körű egészségfejlesztés minőségbiztosítási keretrendszerét az egészségfejlesztésért felelős országos intézet dolgozza ki.”*

Egészségfejlesztési programunk megvalósulásának értékelésénél ennek a keretrendszernek a kritériumait tartjuk mérvadónak. Az egészségfejlesztéssel kapcsolatos feladatokat koordinált, nyomon követhető és mérhető, értékelhető módon a helyi pedagógiai program részét képező egészségfejlesztési program keretében készítettük el. Az óvodai munka gyakorlati ellenőrzését a részletes ellenőrzési terv tartalmazza.

Az Egészségfejlesztési Programban megfogalmazott feladatok elvégzését és az elért eredmények dokumentálását az óvodapedagógusok végzik. A gyermekek fejlődésének dokumentálása az óvodába lépéstől az óvoda elhagyásáig tart. Az ellenőrzési folyamat a gyermekek egyéni képességeinek, fejlettségi szintjének vizsgálatára irányul, melyben megtalálhatók az egészséges életmódhoz kapcsolódó testi, lelki és pszichés készségek és képességek is.

Óvodánkban a gyermek fejlődését a Nagy Jenőné: Gyermektükör c. dokumentumban rögzítik óvodapedagógusaink. A gyermekekről készített felmérés eredményeit az óvodapedagógusok a szülővel évente két alkalommal ismertetik. Az egészség védelme az egyén (saját) és a társadalom (közös) érdeke, abban a családnak, az egészségügyi szakszolgálatnak, a köznevelési rendszernek és más társadalmi szervezetnek alkotmányos feladata van.

A helyi egészségfejlesztési programot a nevelőtestület az iskola-egészségügyi szolgálat közreműködésével készítette el.

Érvényességi rendelkezések

A Csodafa Német Nemzetiségi Óvoda Úrkút Pedagógiai Programjának érvényességi ideje:
2020.szeptember 01 napjától visszavonásig

Az óvodai nevelési program módosításának lehetséges indokai:

1. A jogszabályokban, törvényekben bekövetkezett változások,
2. A partneri igények változása
3. A program ellenőrzése során feltárt hiányosságok megszüntetése miatt.

A programmódosítás előterjesztésének szabályai:

1. Írásbeli előterjesztés a nevelőtestületnek, az óvoda vezetőségének.
2. Írásbeli jegyzőkönyv a módosítás elfogadásáról.

A program nyilvános dokumentum, amely megtekinthető:

1. Az intézményvezetői irodában
2. Minden csoportban
3. Az önkormányzat által üzemeltetett települési honlapon az alábbi linken

<http://www.urkut.hu/>

Legitimációs záradék

A Csodafa Német Nemzetiségi Óvoda Úrkút módosított pedagógiai programját a nevelőtestület az intézményvezető előterjesztésében 2020. augusztus 29. napján megismerte, és elfogadta.

Szilpál György.....

a nevelőközösség nevében

A Csodafa Német Nemzetiségi Óvoda Úrkút módosított pedagógiai programját a szülői szervezet az intézményvezető előterjesztésében 2020. augusztus 29. napján megismerte, és elfogadta.

T. Kőrösi Gabriella.....

a szülői szervezet nevében

Úrkút, 2020.09.01.

Elfogadta: *Nemesné Estók Szilvia*
Nemesné Estók, Szilvia / óvodavezető

NEVELŐTESTÜLETI NYILATKOZAT

Az Úrkúti Német Nemzetiségi Óvoda alkalmazotti közössége a 2017 május 22-én tartott értekezlet döntése alapján egyhangúlag támogatja az intézmény fenntartóváltását.

Dátum: Úrkút, 2017. 05. 22.

Egriné Rostási Mónika

Egr. Rostási Mónika

Fehér Tímea

Fehér Tímea

Gubicza Jánosné

Gubicza Jánosné

Karizstlné Vikidár Andrea

Karizstlné Vikidár Andrea

Kucseráné Nick Bernadett

Kucseráné Nick Bernadett

Licsauer Nándorné

Licsauer Nándorné

Lipp Józsefné

Lipp Józsefné

Nagy Károlyné

Nagy Károlyné

Nemesné Estók Szilvia

Nemesné Estók Szilvia

Obermayer Regina

Obermayer Regina

Pichler Ferencné

Pichler Ferencné

Tróbert Jánosné

Tróbert Jánosné

Vér Zsolt Imréné

Vér Zsolt Imréné

Zsarnainé Hartmann Zsuzsanna

Zsarnainé Hartmann Zsuzsanna

Nyilatkozat Fenntartóváltásról

Az Úrkúti Német Nemzetiségi Óvoda Szülői Munkaközössége nevében Kósa Lipp Edina a szülői munkaközösség elnöke nyilatkozik, hogy az intézmény szülői szervezete a fenntartóváltással egyet ért azt támogatja.

.....
Kósa Lipp Edina

Kósa Lipp Edina (szm elnök)

Úrkút, 2017-05-22